

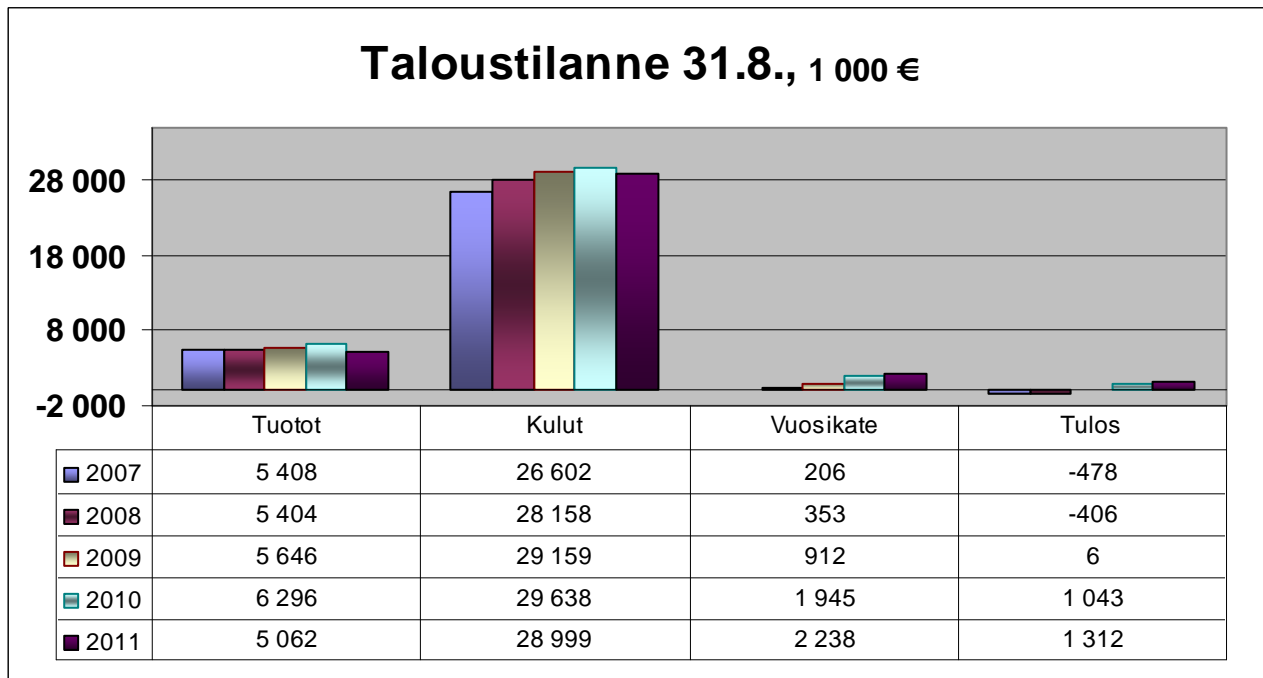
Lopen kunta

TALOUSARVIO 2011

II OSAVUOSIKATSAUS
1.1. – 31.8.

1. TALOUDEN TOTEUTUMISEN YLEISKATSAUS

Yleinen taloustilanne on kuluvana vuonna kriisiytynyt uudelleen ennen kuin edellisestä taantumasta on ennätetty kunnolla selvitä. Euroopan velkakriisi on vuoden edetessä vain kiihtynyt ja nyt spekuloidaan sen vaikutuksista Euroopan pankkijärjestelmään, pankkien antolainausmahdollisuuksiin ja sitä kautta kokonaisalouteen. Maailmantalouden voi katsoa olevan taitekohdassa, josta se voi joko palata kasvu-uralle tai pudota syväänkin taantumaa. Maailmantalouden edellisiin ongelma-ajankohtiin verrattuna poikkeus on nyt siinä, että valtion taloudella ei ole vastaavia puskureita taantumien torjuntaan ja talouden elvyttämiseen. Talouden tulevaan kehittymiseen liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä.

Lopen kunnan talouden kokonaiskehitystä viimeisimmän viisivuotiskauden aikana on tarkasteltu yllä olevassa kaaviossa. Se vertailee eräiden tunnuslukujen valossa kunnan taloustilannetta eri vuosina tilanteessa 31.8. ilman jaksotuksia. Tarkastelu osoittaa talouden myönteisen kehityksen niin, että tilanne on tuloksella mitaten ollut tarkasteluajankohtana joka vuosi edellisvuotta parempi.

Kuluvana vuonna toimintatuotot ja -kulut ovat vähentyneet edellisvuodesta johtuen lomatoimen siirtymisestä Hämeenlinnan kaupungin hoidettavaksi vuoden 2011 alusta lukien. Mikäli kuluvan vuoden toteutumia verrataan vuoden 2010 lukuihin ilman lomatoimen vaikutusta, on toimintatuottojen kasvu tänä vuonna ollut 3,2 % ja toimintakulujen kasvu 2,9 %, mikä likimain vastaa toteutunutta inflaatiovauhtia. Toimintakulujen vuotuinen kasvu on tiukalla menotaloudella ja kuntatalouden vaikeuksien yleisellä tiedostamisella saatu leikattua puoleen siitä, mitä se oli tarkastelukauden alkuvuosina.

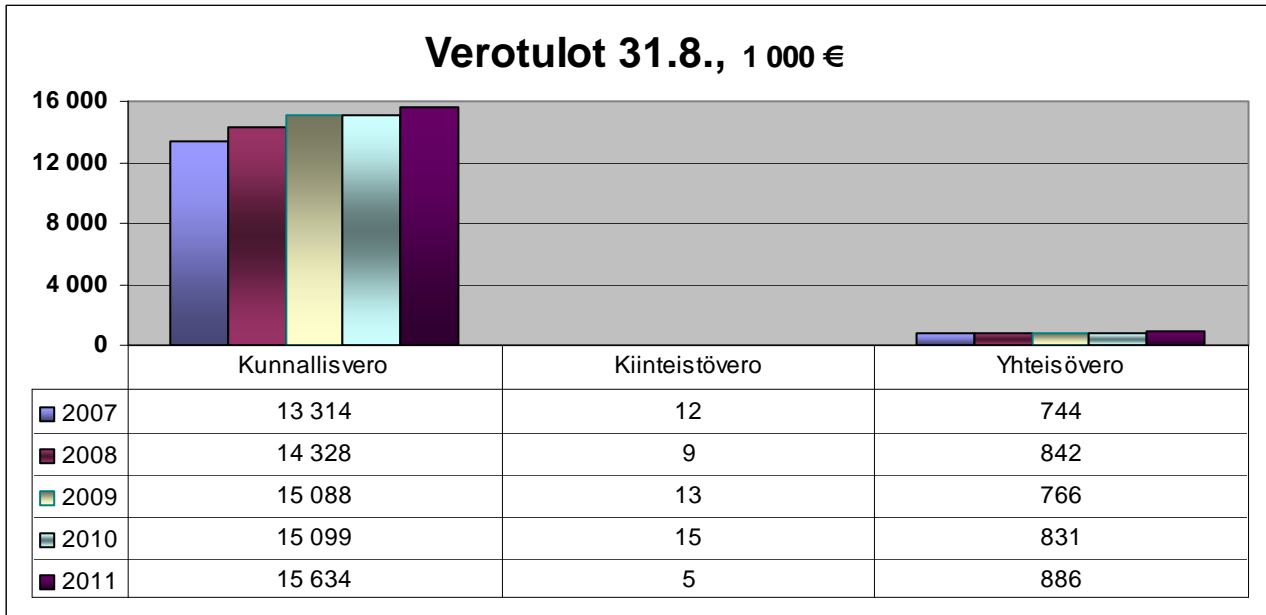
Isoimmissa menolajeissa kasvua on henkilöstökuluissa ollut 3,5 % ja palvelujen ostoissa 1,3 %. Muissa toimintakuluissa kasvu on ollut voimakasta, 8,9 %, mutta niiden vaikutus on kokonaisuuden kannalta merkitykseltään vähäisempi. Merkittävää on, että asiakaspalvelujen ostoihin on käytetty vain 0,5 % enemmän kuin viime vuonna, minkä ansiosta myös perusturvatoimen talousarvio on toteutunut hyvin.

Toimintatuotot ovat alkuvuoden aikana kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna kaikissa muissa tulolajeissa paitsi muissa toimintatuotoissa, joissa omaisuuden myynnistä saatuja kirjanpidollisia myyntivoittoja on kuluvana vuonna kertynyt vain runsas kolmannes siitä, mitä niitä viime vuonna kertyi vastaavana ajanjaksona. Voimakkainta kasvu on ollut myyntituotoissa, joissa ulkoiset tuotot ovat kasvaneet 12,0 %.

Edellä olevaan perustuen tuottojen ja kulujen erotusta mittaava toimintakate on kasvanut maltillisesti 2,7 % viime vuodesta.

Vuosikate on nyt toisen vuosikolmanneksen jälkeen lähes 300.000 euroa parempi kuin viime vuonna ja tulos tässä vaiheessa 1.311.872 euroa ylijäämäinen. Se on tarkasteluajankohdan tilanteena paras tällä vuosituhannella sen ansiosta, että menokehitys on viime vuosina saatu pidettyä maltillisena ja kasvultaan tulo-rahoitusta pienempänä.

Talousarvioon verrattuna toimintakulujen toteutuma on 66,5 % (vuonna 2010 67,1 %) ja toimintatuottojen toteutuma 63,2 % (64,3 %). Merkittävimpien menolajien osalta on henkilöstökulujen toteutuma 67,7 %, kun se laskennallisesti voisi olla 68,4 %, ja palvelujen ostojen toteutuma 66,0 %. Talousarvio on alkuvuoden perusteella toteutumassa kokonaisuutena sängen hyvin.

Kunnan verotulot ovat kuluvana vuonna kehittyneet budjetoitua paremmin. Valtio on heinä- ja elokuun tilityksissä kuitannut kunnallisverotilityksissä alkuvuonna olleen kuntasektorin liian korkean jako-osuuden ja sen jälkeen verotulojen kokonaiskasvu on Lopella viime vuoteen verrattuna ollut 3,6 %. Toteutuma on budjetoitua parempi, sillä talousarvion verotuloarvio toteutuu noin 1,2 %:n kasvulla. Alustavat tiedot vuoden 2010 valmistuvasta verotuksesta ennakoivat verotuksen hyvää toteutumaa budjetoituun nähden.

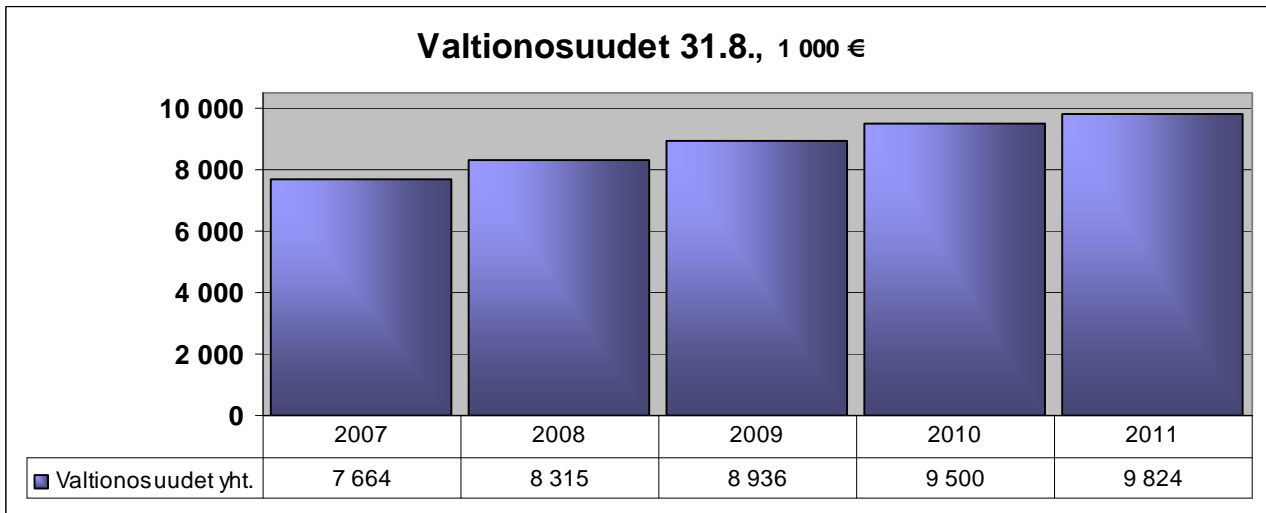
Kunnallisveron osalta kertymä on alkuvuonna ollut 3,5 % parempi kuin viime vuonna, ennakonpidätyksissä kasvu on ollut hieman parempi eli 3,9 %. Ennakonpidätysten hyvään kertymään vaikuttaa muun ohella se, että työllisyystilanne on kunnassa ollut keskimääräistä parempi.

Yhteisöveron tuotto on prosentuaalisesti kasvanut 6,6 %.

Talousarvioon verrattuna kunnallisveroa on kertynyt 75,5 % (vuonna 2010 74,6 %) ja yhteisöveroa 72,0 % (76,2 %) budjetoitua. Kiinteistövero kertyy pääosin vasta loppuvuoden aikana. Tämänhetkinen arvio on, että kokonaisuutena verotulot kertyvät tänä vuonna budjetoitua paremmin.

Vuoden 2010 alusta lukien toteutettiin valtionosuusudistus, joka oli askel kohti yhden valtionosuuden järjestelmää. Tämän johdosta tarkastelu seuraavana olevassa kaaviossa on myös aikaisempien vuosien osalta tehty valtionosuuksien kokonaismäärästä sektorikohtaiset valtionosuudet yhdistämällä.

Valtionosuudet ovat alkuvuoden aikana kasvaneet edellisvuoteen verrattuna 3,4 %. Talousarvioon suhteutettuna kertymä on ollut 67,2 % (vuonna 2010 69,5 %), mikä merkitsee sitä, että valtionosuuksien osalta talousarvio tulee toteutumaan.

Kunnan velkaantuneisuuden takia yleisen korkotason kehityksellä on huomattava merkitys. Korkotaso on yhä alhainen, joskin se on alkuvuoden aikana ollut nousussa siten, että kunnan vaihtuvakorkoisten lainojen perusteena yleisesti käytetty 6 kk euribor oli elokuun lopussa 0,36 prosenttiyksikköä korkeampi kuin puoli vuotta aikaisemmin ja 0,60 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aikaisemmin. Korkojen nousuun on talousarviossa varauduttu nykyinäymin riittävästi, sillä korkotason loiva nousu on nyt tasaantunut ja sen ennakoitaan lähikuukausina jopa laskevan. Lainojen korkokulut ovat kasvaneet edellisvuodesta 9,3 %, talousarvioon verrattuna niiden toteutuma on alkuvuoden aikana ollut 41,0 % (vuonna 2010 29,3 %).

Alkuvuoden aikana on uutta pitkäaikaista lainaa otettu 1,5 M€, minkä lisäksi maksuvalmiutta on turvattu korkotasoltaan edullisin lyhytaikaisin lainoin kuntatodistusohjelman puitteissa. Kunnanhallituksella on tänä vuonna valtuudet kaikkiaan 3,0 miljoonan euron lainanottoon, mutta on todennäköistä, että käsittelyyn ei enää tänä vuonna tuoda lisälainanottoa. Tällöin kunnalla olisi vuoden lopussa pitkäaikaista lainaa runsaat 2,5 M€ vähemmän kuin viime vuoden tilinpäätöksessä.

Kahden viime vuoden hyvät tilinpäätökset ja alkuvuoden hyvä toteutuma eivät saa harhauttaa johtopäätökseen, että kunnan talouden ongelmat olisi voitettu ja talouden suunta saatu pysyvästi käännettyä tasapainoiseksi. Saavutettuihin tuloksiin on päästy rahoituksellisten erien hyvän toteutuman lisäksi sen ansiosta, että palvelujen kysynnän viime aikojen kehitys etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialueella on ollut kunnalle myönteinen. Kunnan talouden liikkumavaran kapeuden johdosta tilanne on herkästi haavoittuvainen ja saattaa muuttua hyvinkin nopealla aikajänteellä. Ja kuten edellä on todettu, yleisen taloustilanteen kehitykseen ja siten myös verotulokehitykseen sisältyy epävarmuustekijöitä.

Taloudelliset tulokset ovat olleet hyviä, mutta kunnan keskeinen ongelma yhä on velkaantuneisuus. Sitä osoittavat kunnan taseen kautta laskettavat tunnusluvut. Tase kuvaa kunnan talouden kestäkykyä pitämällä aikajänteellä, joten taserakenteen parantaminen on välttämätöntä. Se vaatii velkamäärän saamista tuntuvasti pienemmäksi, mikä taas edellyttää selvästi ylijäämäisiä tilinpäätöksiä, jotta investoinnit saadaan rahoitettua oman tulorahoituksen kautta. On muistettava, että kunnan nettoinvestointien määrä on viime vuosina monesti ollut 2 - 3-kertainen poistojen määrään verrattuna.

Kunnan talouden kokonaistilannetta kuvaa myös se, että kriisikunnan talouden seitsemästä tunnusluvusta täyttyy Lopella yhä kolme: keskimääräistä korkeampi tuloveroprosentti, omavaraisuusaste ja suhteellinen velkaantuneisuus. Kahdessa viimeksi mainitussa tunnusluvussa velkamäärä on keskeinen laskentatekijä.

Päätöksenteossa on talouteen vaikuttavat tekijät pidettävä jatkuvasti keskeisinä esillä, jotta kehityksen myönteistä suuntaa ei katkaista.

Kuluvan vuoden tuloksen odotetaan olevan ylijäämäinen, mikä on ehdottoman tärkeää kunnan taserakenteen vahvistamiseksi.

Talousarvion toteutumista tarkastellaan seuraavassa tehtäväalueittain sisältäen hallintokuntien toteutuma-arviot ja selvitykset niin talouden kuin tavoitteidenkin suhteen.

2. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

TOIMIELIN: KESKUSVAALILAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VAALIT

Perustehtävä

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien sekä kansanäänestysten paikalliset järjestelytehtävät.

Toteutuma

Eduskuntavaalit järjestettiin sunnuntaina 17.4.2011, ennakkoäänestys 6. - 12.4.2011. Vaalien järjestelyt toteutettiin voimassa olevat lait ja säädökset huomioiden. Vaalitulos vahvistettiin määräajassa virheettömänä.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot	12 000		12 000	11 877	99,0	
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	10 680		10 680	14 710	137,7	97
Toimintakate	1 320		1 320	-2 833	-214,6	-97
Poistot						

Talousarvion toteutuminen

Lopen kunnan ainoana ennakkoäänestyspaikkana oli Lopen kunnantalon Yhteispalvelupiste Rosamunda ja ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoina käytettiin kunnantalon toimistohenkilöstöä (neljä vaalitoimitsijaa ja yksi varahenkilö). Ennakkoon Lopella äänesti 26,7 % äänioikeutetuista (koko maa 31,7 %).

Varsinaisen vaalipäivän äänestys tapahtui Lopella neljällä äänestysalueella ja vaalitoimitukset sujuivat moitteettomasti. Vaalien äänestysprosentti Lopen kunnassa oli 71,4 % (koko maa 70,5 %).

Poikkeamat talousarvioon 2011

Valtiolta saatu korvaus 11.876,90 € ei täysin kata vaalien järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia. Talousarvio ylittyy vaalien osalta 2.826,85 €:lla.

TOIMIELIN: TARKASTUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TARKASTUSTOIMI

Perustehtävä

Kuntalain 9. luvussa on määritelty tarkastustoimen tehtävät, joita lautakunta ja tilintarkastaja toteuttavat:
Tarkastuksen organisointi sekä tavoitteiden toteutumisen ja talouden tilan arviointi (Kuntalaki 71 §)
Hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laillisuuden sekä valtionosuusperusteiden oikeellisuuden ja sisäisen valvonnan toimivuuden varmistaminen (Kuntalaki 73 § ja 75 §).

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Kunnan toiminnan lainmukaisuuden ja luotettavuuden varmistaminen	Päätösten, tilinpäätöksen ja toiminnan laillisuustarkastus ja vastuuhenkilöiden kuuleminen	
2. Valtuuston ja lautakuntien asettamien tavoitteiden toteutumisen arviointi	Vuotuinen toimintakertomus ja tilinpäätös, vastuuhenkilöiden kuuleminen, vertailutietojen hyödyntäminen	

Toteutuma 1

Tarkastuslautakunta on suorittanut tarkastustoimintaa työohjelmansa mukaisesti. Lautakunnan vuoden 2010 arvioinnin painopistealueet olivat ajankohtaisten asioiden seurannan lisäksi sivistyslautakunnan alaiset tehtäväalueet, sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan toimivuuden arviointi, talouden tasa-painottamistoimenpiteiden seuranta sekä investointien toteuttaminen.

Tarkastuslautakunta on aloittanut vuoden 2011 tarkastuksen määrittelemällä työohjelmansa.

Toteutuma 2

Tarkastuslautakunta on jättänyt 29.4.2011 arviointikertomuksensa vuoden 2010 toiminnasta ja taloudesta.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	23 690		16 462	69,5	15 757	4,5
Toimintakate	-23 690		-16 462	69,5	-15 757	4,5
Poistot						

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: KESKUSHALLINTO

Perustehtävä

Huolehtia osaltaan kunnan kehittämisestä, edunvalvonnasta ja johtamisjärjestelmän toimivuudesta sekä kunnan resursseista, joita tarvitaan kunnan kehittämisessä, virnaomaistoimintojen hoidossa ja kunnan palvelutuotannossa.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita koskeva selvitys ja sen pohjalta tehtävä päätös tulevaisuuden palvelurakenteesta	Päätös sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden palvelurakenteesta	kunnanjohtaja
2. Varhaiskasvatusselvitys ja sen pohjalta tehtävien organisatoristen muutosten täytäntöönpano	Varhaiskasvatusselvitys ja päätös varhaiskasvatuksen tulevaisuuden organisaatiomallista	kunnanjohtaja
3. Yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut organisaatorakenne- ja palvelutuotannon muutoksiin liittyen toteutettu	Neuvottelut käyty hyvissä ajoin ennen päätösten täytäntöönpanoa	henkilöstöpäällikkö

Toteutuma 1

Valtuusto hyväksyi 22.8.2011 nykyisen perusterveydenhuollon kuntayhtymän tilalle perustettavan, Hausjärven ja Lopen kuntien yhteisen sosiaali- ja perusterveydenhuollon HALO-perusturvayhtymän perussopimuksen. Kuntayhtymän toiminnallinen suunnittelu aloitetaan hallituksen 12.9.2011 tekemän toimeenpanopäätöksen mukaisesti, kun valtioneuvoston hallitusohjelmassa linjaamaa kuntarakennemuutosta koskevat yksityiskohdat on selvillä.

Toteutuma 2

Lopen kunnan varhaiskasvatus on siirretty valtuuston päätöksellä perusturvatoimesta sivistystoimen alaisuuteen 1.8.2011. Sivistystoimi on nimetty muutoksen myötä kasvatusta- ja sivistystoimeksi ja kunnan varhaiskasvatuksesta vastaa varhaiskasvatuspäällikkö.

Toteutuma 3

Varhaiskasvatuksen organisaatiomuutoksen valmistelu toteutettiin yhteistoimintalain mukaisesti yhteistyössä henkilöstön kanssa. Kevään aikana käytiin lain mukaiset yt-neuvottelut kaikkien asianosaisten kanssa.

Sosiaali- ja perusterveydenhuollon integraation käytännön valmistelut aloitetaan vuoden 2011 lopulla tai vuoden 2012 alussa. Valmistelutyöryhmiin on nimetty henkilöstön edustajat ja valmistelun etenemisestä ja aikataulusta on tiedotettu ja tiedotetaan henkilöstölle aktiivisesti.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Väkiluvun kasvu 0,5-1 %	Toteutunut väkiluvun kasvu	kunnanjohtaja
2. Perusturvan keskeisimmät suoritteet hinnoiteltu	Hinnat määritelty	talousjohtaja
3. Investoinnit = poistot	Tilinpäätös	talousjohtaja
4. Henkilöstöresursseja arvioidaan palvelutuotannon tarpeen näkökulmasta	Henkilöstömäärä/hallintokunta vrt. 2010	henkilöstöpäällikkö talousjohtaja

Toteutuma 1

Lopen kunnan väkiluku on kasvanut tammi-elokuun aikana 69 henkilöllä eli 0,83 %, väkiluku 8.342.

Toteutuma 2

Keskeisimpien perusturvatoimen suoritteiden hinnoittelutyö käynnistetään sosiaali- ja perusterveydenhuollon integraation käytännön valmistelutyön rinnalla.

Toteutuma 3

Vuoden 2011 talousarviossa investointien määrä alittaa poistojen määrän ja talousarvio on hyväksytty ylijäämäisenä.

Toteutuma 4

Henkilöstöresurssien arviointia tehdään jatkuvasti tarkoituksena löytää palvelutuotannon kannalta mahdollisimman toimivat ratkaisut. Kuluvan vuoden aikana on täsmennetty eri hallintokunnissa henkilöstön vastuu- ja tehtäväkokonaisuuksia. Tehtävänkuvia on päivitetty kuluvan vuoden aikana mm. kunnantalolla.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	258 910		258 910	96 353	37,2	66 669	44,5
Valmistus omaan käyttöön						4	-100,0
Toimintakulut	1 759 390		1 759 390	1 167 426	66,4	1 169 750	-0,2
Toimintakate	-1 500 480		-1 500 480	-1 071 073	71,4	-1 103 076	-2,9
Poistot							

Talousarvion toteutuminen

Tulojen alhainen toteutuma tässä vaiheessa johtuu mm. siitä, että tehtäväalueeseen sisältyvien EU-hankkeiden tulot kertyvät jälkiperusteisesti toteutuneisiin menoihin perustuvien maksatushakemuksiin perustuen.

Hankkeet

HÄJY 011 -projekti on edennyt projektisuunnitelman mukaisesti. Riihimäki-Loppi -reittiyhteys opastukseen valmistuu syksyn aikana. Projektirytykset ovat esitelleet toimintaansa ja tuotteitansa tammikuussa MATKA 2011 -messuilla ja syyskuussa Sihteeri & Assistentti -tapahtumassa. Lisäksi Hämeen Järviylängön retkeily- ja matkailumahdollisuuksia esiteltiin RETKI-messuilla maaliskuussa.

Projektin tapahtumana toteutettu Erävaelluksen SM-kilpailu onnistui hyvin esitellen alueen reittejä yli 200 kilpailijalle. Kansainvälinen osio tulee jäämään odotettua pienemmäksi yrittäjien odotettua vähäisemmän kiinnostuksen takia. Syksylle kaavailtu kansainvälisten matkanjärjestäjien alueeseen tutustuminen peruuntui projektista riippumattomista syistä. Peruuntuneen tapahtuman tilalle tullaan yrittäjille ehdottamaan Air Baltic Workshop -tapahtumaa pääkaupunkiseudulla.

Projektille on haettu jatkoaikaa vuoden 2011 loppuun saakka.

TOIMELIAAT KYLÄT -hankkeen kuluessa on saatu hyvät yhteydet sekä kyliin että kyliltä hankkeen suuntaan, tuloksena mm. kyläsuunnitelmien päivittämissä. Alueella on käynnissä kymmenen yleishyödyllistä kehittämis- tai investointihanketta kylien/yhdistysten toimintojen kehittämiseksi. Hanke on ollut mukana ideoimassa sekä apuna ja tukena hankesuunnitelmien laadinnassa. Myös muunlaisia, lähinnä asuin- viihtyvyyteen liittyviä uusia toimintatapoja on talkootyöllä kehitetty ja toteutettu. Kylien ja kuntien yhteistyön kehittämistä on viety eteenpäin kuntailtojen avulla. Hanke kokosi alueen yhteisöjen omistamat ja vuokraamat tilat uuteen Juhlataloesitteeseen ja tuotti Kotikylä 2011 -lehden. Lehti esittelee kyliä ja yhdistyksiä, se sisältää myös tapahtumakalenterin ja palvelupörssin. Hanke järjesti opintomatkan Viroon, missä tutustumiskohteina olivat kylien hankkeet, kylätalot, tapahtumat ja etenkin kylien leader-rahoituskohteet. Matka antoi runsaasti ideoita sekä rohkaisi uudelleen yhteistyöhön.

KYLÄLTÄ KIRKOLLE, KAUPPAAN JA KOULUUN -seudullisen joukkoliikennekoordinaattorihankkeen toimesta on laadittu joukkoliikenteen käyttöä tukevat kotisivut, joille pääsee mm. kunnan kotisivujen kautta. Hanke on ollut mukana KOKO-ohjelman MAL-työryhmän toimeksiannosta konsulttityönä toteutetussa seudun kuntalogistiikkaselvityksessä sekä käynnissä olevassa joukkoliikenteen palvelutasomäärityksessä. Hanke on ollut seudun joukkoliikennettä koskevilla suunnitelmissa ja esityksissä linkkinä kuntien ja liikennöitsijöiden välillä. Haasteellista hankkeessa on ollut projektipäätöksen edellyttämän yksityisen rahoituksen saanti.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: HENKILÖSTÖHALLINTO

Perustehtävä

Henkilöstökoulutus, yhteistoiminta, työsuojelu, työterveyshuolto, tyky-toiminta, työllistäminen ja palkkavaraukset. Lopen kunnan keskitetty henkilöstöhallinto ja henkilöstöpolitiikan kehittäminen.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Toimiva varhaisen puuttumisen malli	Malli otettu käyttöön Sairauspoissaolojen määrä pienempi kuin vuonna 2010	henkilöstöpäällikkö
2. Tuottavuutta ja tuloksellisuutta mittaava kriteeristö luotu	Kriteeristö hyväksytty ja otettu käyttöön	henkilöstöpäällikkö

Toteutuma 1

Varhaisen tuen toimintamalli on hyväksytty henkilöstöasiaintoimikunnassa 17.2.2011. Esimiehille on järjestetty aiheeseen liittyen koulutustilaisuus yhteistyössä Kuntien eläkevakuutuksen kanssa 17.3.2011. Esimiehiä on tuettu yksittäistapauksissa työkykypulmiin puuttumisessa.

Sairauspoissaoloja on kertynyt koko kunnan tasolla elokuun loppuun mennessä 3.033 työpäivää, joka on 104 päivää enemmän kuin vuonna 2010 elokuun lopussa (vertailuluvusta on poistettu maatalouslomitus).

Toteutuma 2

Lopen kunnan tuloksellisuus-mittaristo on otettu käyttöön ja sitä on sovellettu 1.5.2011 tulleen paikallisen järjestelyerän jaossa. Kaikki työpaikat ovat laatineet tuloksellisuus-kriteerien suhteen alkuarviot sekä suunnitelmat tuloksellisuuden edistämiseksi kaudella 2011-2012.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Esimiesinfoja vähintään 4 kpl / vuosi	Esimesinfojen lukumäärä	henkilöstöpäällikkö
2. Sähköinen rekrytointijärjestelmä käytössä	Sähköisen järjestelmän käyttöönotto elokuussa 2011	henkilöstöpäällikkö
3. Rekrytointiohje	Hyväksytty ohje	henkilöstöpäällikkö
4. Suunnitelmallinen tyky-toiminta	Toimintasuunnitelman toteutuminen 2012-2013 toimintasuunnitelman laatiminen	henkilöstöpäällikkö
5. Perehdytysopas	Opas hyväksytty ja otettu käyttöön	henkilöstöpäällikkö

Toteutuma 1

Kevätkaudella on toteutettu kaksi esimiesinfoa sekä lisäksi esimieskoulutusta talousjohtamisesta sekä esimiehen roolista työnantajan edustajana.

Toteutuma 2

Jokaiselle toimialalle on nimetty rekrytointivastaavat, jotka on koulutettu sähköisen rekrytointijärjestelmän eli Kuntarekryn käyttöön 22.3.2011. Kuntarekry-järjestelmä on otettu käyttöön kaikilla toimialoilla. Elokuussa järjestettiin esimiehille koulutusta järjestelmään kuuluvan sijaisrekrytinnin osalta. Sähköinen sijaisrekrytointi otetaan käyttöön syksyn aikana.

Toteutumat 3 ja 5

Henkilöstöasiaintoimikunnan hyväksymä rekrytointi- ja perehdyttämisohje on saatettu valtuustolle tiedoksi 13.6.2011. Rekrytointi- ja perehdyttämisohje on käytössä kunnan kaikilla toimialoilla.

Toteutuma 4

Työkykyä ylläpitävää eli Tyky-toimintaa on järjestetty voimassa olevan suunnitelman mukaisesti kuluvan vuoden aikana. Toiminnan arvioimiseksi sekä uuden toimintakauden suunnittelun pohjaksi on laadittu kysely henkilöstölle. Kyselyn pohjalta Tyky-työryhmä on aloittanut tulevan toimintakauden suunnittelun.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	50 000		50 000	1 371	2,7	7 354	-81,4
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	339 250		339 250	175 864	51,8	150 681	16,7
Toimintakate	-289 250		-289 250	-174 493	60,3	-143 327	21,7
Poistot							

Talousarvion toteutuminen

Tulojen alhainen toteutuma tässä vaiheessa johtuu siitä, että työnantajan KELA:lta saatavat korvaukset (noin 50.000 €) työterveyshuoltokuluista eivät näy vielä toteumassa, työterveyshuoltokustannukset vastaavat alkuvuonna budjetoitua.

Poikkeamat talousarvioon 2011

Henkilöstöhallinnon kustannuksiksi kirjautuu talousarviosta poikkeavasti eläkemenoperusteiset KuEL-maksut siltä osin kuin niitä ei voida kohdistaa millekään kustannuspaikalle aiheuttamisperiaatteeseen perustuen. Koko vuoden osalta eläkemenoperusteisten maksujen määräksi tulee jäämään noin 54.000 €.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS
 TEHTÄVÄALUE: MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS

Perustehtävä

Huolehtia kunnan alueen suunnitelmallisesta maankäytöstä yleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen avulla siten, että kunnan alueen asumisen, yrittämisen, erilaisten palvelutoimintojen ja vapaa-ajan toiminta- ja sijoittumisedellytykset pystytään turvaamaan arvostaen ja huomioiden kunnan luonto- ja kulttuuri-maisemalliset arvot.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Vanhakosken alueen asemakaavoitus	Hyväksytyt kaavat	maankäyttöpäällikkö
2. Launonen-Kormu yleiskaava	Lainvoimainen yleiskaava	kunnanjohtaja
3. Kaikissa kunnan taajamissa myynnissä omakotitalotontteja	15 myytyä/vuokrattua tonttia	kehittämispäällikkö / maankäyttöpäällikkö

Toteutuma 1

Vanhakosken alueen asemakaavoitus on käynnistynyt tavoitteiden mukaisesti. Kaavaprosessi on ehdotusvaiheessa ja se on tarkoitus saada valtuustokäsittelyyn vuoden 2011 loppuun mennessä.

Toteutuma 2

Valtuusto hyväksyi Launonen-Kormu -yleiskaavan kokouksessaan 26.4.2011. Kaava on kunnanhallituksen päätöksellä 12.9.2011 (§ 268) määrätty tulemaan voimaan lukuun ottamatta valituksenalaisia alueita.

Toteutuma 3

Kaikissa kolmessa taajamassa on myynnissä/vuokrattavana kunnan kaavoittamia omakotitalotontteja. Elokuun loppuun mennessä kunta on myynyt 8 ja vuokrannut 6 omakotitalotonttia.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Sujuva kaavoitusprosessi	Kaavoitukseen osallistuvien viranhaltijoiden päivitetty tehtäväkuvat	kunnanjohtaja
2. Maankäyttö- ja kaavoitus-suunnitelma 2011-2021	Suunnitelman laatiminen käynnistetty	kunnanjohtaja
3. Osallistuminen maankäytön kehityskuvan laadintaan	MRL, YSL, LSL	maankäyttöpäällikkö
4. Kaavoitusprosessiin osallistuminen	Hyväksytyt kaavat	maankäyttöpäällikkö

Toteutuma 1

Kaavoitukseen osallistuvien henkilöiden tehtäväkuvat, vastualueet ja rooli kaavoitusprosessissa on käyty läpi tammi-helmikuun aikana käydyissä tulos- ja kehittämiskeskusteluissa. Kunnan sisäinen kaavoitusprosessi on selkiytynyt tehtäväkuvien päivytyksen myötä.

Toteutuma 2

Maankäyttö- ja kaavoitussuunnitelman laatimiseksi on kartoitettu parhaiten soveltuvaa sisältökokonaisuutta sekä sen mahdollisesti tuomia kustannuksia.

Toteutuma 3

Maankäytön kehityskuva sisältyy maankäyttö- ja kaavoitussuunnitelmaan.

Toteutuma 4

Kaavoitusprosessit etenevät kaavoitusohjelman 2011 mukaisesti.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	2 550		2 550	1 594	62,5	1 504	6,0
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	89 920		89 920	49 404	54,9	25 347	
Toimintakate	-87 370		-87 370	-47 810	54,7	-23 843	100,5
Poistot	1 000		1 000				

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: MAA- JA METSÄTILAT

Perustehtävä

Metsätalouden harjoittaminen talousmetsien osalta metsätaloussuunnitelman mukaisesti mahdollisimman hyvää taloudellista tulosta tehden. Kaava-alueiden puistometsiä hoidetaan luonto- ja virkistysarvoja sekä moninaiskäyttöä korostaen ja kuntalaisten toiveita kuunnellen.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Vuosien 2005-2014 metsätalous-suunnitelman noudattaminen	Suunnitelman toteuttaminen vuoden 2011 osalta	kunnanjohtaja
2. Vuosittaisten hakkuiden toteuttaminen	Hakkuiden nettotulo 77.000 €	kunnanjohtaja

Toteutuma 1

Metsänhakkuita on toteutettu vuoden aikana 2011 suunnitelman mukaisesti.

Toteutuma 2

Kuluvalla vuodelle suunnitellut hakkuut on toteutettu pääosin kesän ja syksyn aikana. Hakkuutuotot kohdentuvat syyskaudelle. Syksyn aikana toteutetaan hakkuita mm. Kirkonkylän ja Launosten taajamissa.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Kirkonkylän risteysalueen maisemallinen uudistaminen	Risteysalueen maisemallinen kunnostaminen suoritettu	kehittämispäällikkö

Toteutuma

Risteysalueen maisemallinen uudistaminen on toteutettu kunnassa virkamiestyönä tehdyn suunnitelman pohjalta.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	392 000		392 000	115 620	29,5	103 452	11,8
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	75 680		75 680	59 228	78,3	46 039	28,6
Toimintakate	316 320		316 320	56 392	17,8	57 412	-1,8
Poistot							

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: RUOKAPALVELUT

Perustehtävä

Tuottaa monipuolista, terveellistä ja maittavaa ruokaa asiakkaille taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti sekä ohjata oikeisiin ruokatottumuksiin ja -tapoihin.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Perustehtävän toteuttaminen	Ruokalistat, budjetin seuranta, asiakaspalaute	ruokapalvelupäällikkö

Toteutuma

Perustehtävän toteutus on sujunut suunnitelmien mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Kasarin uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja sitouttaminen työtehtäviin	Rutiininomainen toiminta	Kasarin henkilöstö
2. Kasarin henkilökunnan tehtäväkuvien tarkistaminen	Tehtäväkuvaukset	ruokapalvelupäällikkö
3. Päiväkotien jakelukeittiöiden työntekijöiden tehtäväkuvien tarkistaminen	Tehtäväkuvaukset	ruokapalvelupäällikkö

Toteutuma 1

Tavoitteen mukaista perehdyttämistä ja sitouttamista on tehty ja se jatkuu.

Toteutuma 2

Tehtäväkuvien tarkistaminen on käynnissä.

Toteutuma 3

Päiväkotien jakelukeittiöiden työntekijöiden tehtäväkuvien tarkistamiset tehdään loppuvuoden aikana.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	1 212 890		1 212 890	729 285	60,1	744 433	-2,0
Valmistus omaan käyttöön						380	
Toimintakulut	1 180 240		1 180 240	751 932	63,7	732 307	
Toimintakate	32 650		32 650	-22 648	-69,4	12 506	-281,1
Poistot	21 210		21 210	14 897	70,2	15 907	-6,3

Talousarvion toteutuminen

Elintarvikkeiden hinnat ovat korottuneet tammikuussa ja monilla toimittajilla uudelleen touko-elokuussa, mikä aiheuttaa haasteita loppuvuodelle. Pesuaineiden kilpailutus on käynnissä, uudet hinnat eivät vielä ole tiedossa, uusi sopimuskausi alkaa 1.1.2012.

Poikkeamat talousarvioon 2011

Ruokapalvelun koneiden ja laitteiden kunnossapitopalvelujen määrärahojen käyttö on ollut huomattavasti ennakoitua suurempaa. Lisäksi sisäiset ruokapalvelutulot jäivät ennakoitua pienemmiksi muutamissa yksiköissä, lähinnä päivähoidon osalta.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS
TEHTÄVÄALUE: MAATALOUDEN OHJAUS

Perustehtävä

EU:n yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän (IACS) paikallisviranomaistehtävät. Maatalouden tulo-, tuotanto- ja rakennepoliittiset tehtävät.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Valtuuston hyväksymä sopimus yhteistoiminta-alueesta	Hyväksytyt ja allekirjoitetut sopimukset	kunnanjohtaja

Toteutuma

Valtuusto on 14.3.2011 hyväksynyt sopimuksen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostumisesta sekä maaseutuhallinnon palvelun tuottamisesta ja ostamisesta. Päätöksen mukaan Lopen kunta liittyy vuoden 2013 alusta lukien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen, jossa Janakkalan kunta toimii isäntäkuntana ja jossa yksikön kustannuksista kukin liittyvä kunta vastaa oman osuutensa osalta.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Maaseutuelinkeinoviranomaispalvelujen laadukas tuottaminen	Kuntatarkastukset	maataloussihteeri
2. Määräajassa tallennetut hakemukset	Hakemusten lkm / määräajassa tallennetut hakemukset	maataloussihteeri

Toteutuma 1

Kuntatarkastukset tapahtuvat vähintään joka viides vuosi. Toiminta on tarkkaa ja huolellista myös "väli-vuosina".

Toteutuma 2

Vuoden päätukihaku päättyi huhtikuun lopulla. Sähköisesti jätettiin 60 hakemusta. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna on 46 %. Hakemusten tallennus ja tarkastus tapahtuivat määräajassa. Tarkastus valmistui edellisvuosia varhemmin. Ensimmäiset tuet ovat siirtyneet maksuun aikataulun mukaisesti.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	20 500		20 500	6 400	31,2	6 400	
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	59 960		59 960	36 922	61,6	29 587	24,8
Toimintakate	-39 460		-39 460	-30 522	77,3	-23 187	31,6
Poistot							

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RAKENNUSVALVONTA

Perustehtävä

Rakentamisen ohjaaminen siten, että saavutetaan mahdollisimman onnistunut rakennushanke käyttäjän ja ympäristön kannalta katsoen ja siten, että rakentaminen tapahtuu lainsäädännön, rakentamismääräysten, kaavoituksen ja tasapuolisen kohtelun vaatimusten mukaisesti.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Asiakaspalvelun / ajankäytön tehostaminen	Laatukriteerit määriteltä	rakennustarkastaja

Toteutuma 1

Laatukriteerien laatiminen on aloitettu kartoittamalla rakennusvalvonnan tehtäviä ja niiden suorittamisen toimintatapoja.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Neuvonta ja ohjeistus päivitetään	Päivitys tehty	rakennustarkastaja
2. Asiakastytyväisyyskysely	Kysely toteutettu	rakennustarkastaja

Toteutuma 1

Ohjeita rakentajalle jaetaan sekä paperiversiona rakennusvalvontatoimistosta että rakennusvalvonnan sivuilla internetissä.

Ohjemonistetta on päivitetty viimeksi maaliskuussa - muutoksia tehdään, kun tarvetta siihen ilmenee.

Suunnittelijoiden kanssa käydään keskusteluja toimintatavoista joustavan ja tehokkaan palvelun edistämiseksi.

Toteutuma 2

Kyselyn toteuttamisesta on luovuttu, koska kunnantalolla suoritettiin yleinen asiakastytyväisyyskysely.

Mittarit ja tunnusluvut

	31.8. 2007	31.8. 2008	31.8. 2009	31.8. 2010	31.8. 2011
Rakennusluvut	190	175	119	154	133
• omakotitalot	44	30	23	28	29
- asemakaava-alueet	21	10	9	12	15
- muut alueet	23	20	14	16	14
• loma-asunnot	24	24	15	19	12
- ranta-asemakaava-alueet	7	9	3	6	4
- muut alueet	17	15	12	13	8
Toimenpideluvat	41	38	44	34	22
Toimenpideilmoitukset	75	65	38	36	60
Poikkeamispäätökset	8	4	4	3	12
Suunnittelutarveratkaisut	13	14	16	14	7
Poikkeamislausekset ympäristökeskukselle	6	6	1	6	7

Resursseihin perustuen rakennusaikaisia katselmuksia on pyritty vähentämään ja jättämään rakentamisen seuranta vastaavan työnjohtajan varaan. Katselmusten määrä myönnettyä rakennus- ja toimenpidelupaa kohti on tänä vuonna ollut 3,58 kpl. Määrään on vaikuttanut lisäävästi vuonna 2000 tulleet aloituskokoukset ja vuonna 2004 tulleet rakennusten ulkopuoliset jätevesijärjestelmien katselmuksat. Vähennystä on tapahtunut perustus-, rakenne- ja hormikatselmusten osalla.

Rakennuslupien kokonaislukumäärä on lievästi laskenut viime vuoteen verrattuna, mutta omakotitalolupien määrä on pysynyt keskimääräisellä viime vuosien tasolla. Asuinrakennusten osalta on todettavissa asemakaava-alueen rakentamisen lisääntyminen kolmeen edelliseen vuoteen verrattuna.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot	133 500		133 500	86,5	76 018	13,3
Valmistus omaan käyttöön	3 000		3 000		55	-100,0
Toimintakulut	173 020		173 020	108,6	103 684	4,8
Toimintakate	-36 520		-36 520	-22,4	-27 611	-18,5
Poistot						

Talousarvion toteutuminen

Tulot ovat jääneet hieman arvioitua pienemmiksi, mutta tuloarvion toteutumiseen on vielä mahdollisuus riippuen loppuvuoden aikana haettavista rakennuslupien määrästä ja hankkeiden suuruuksista.

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YMPÄRISTÖNSUOJELU

Perustehtävä

Hoitaa ne tehtävät, jotka laissa ympäristönsuojelun hallinnosta (6 §) on asetettu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväksi.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Lopen kunnan ympäristön tilan seurantarjestelmän kehittäminen	Seurantarjestelmän kehittämistä jatketaan	ympäristöpäällikkö

Toteutuma 1

Seurantarjestelmän kehittämistä on jatkettu toisen vuosikolmanneksen aikana. Ympäristönsuojelun tehtäväalueen olemassa olevaa luvanvaraisten toimintojen valvontasuunnitelmaa laajennetaan ja tarkennetaan. Mukaan pyritään valitsemaan sellaisia mm. vesistöjä ja luonnon monimuotoisuutta kuvaavia indikaattoreita, joiden seuranta lainsäädännössä kunnilla edellytetään ja joiden seurantaan kunnan ympäristötoimissa on osoitettavissa resurssit. Seurantarjestelmän kehittämistä on jatkettu talousarviossa asetetun sitovan tavoitteen ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Lopen ilmastonmuutoksen toimenpidesuositukset	Lopen ilmastonmuutoksen toimenpidesuositusten tekeminen käynnissä	ympäristöpäällikkö
2. Materiaalien käytön ja hankinnan ohjeistuksen laatiminen	Ohjeistuksen laadintaa jatketaan	ympäristöpäällikkö

Toteutuma 1

Toimenpidesuositustyötä on jatkettu keräämällä tausta-aineistoa kuntien mahdollisuuksista ehkäistä ilmastonmuutosta omilla toimillaan. Tavoitteena on asiakokonaisuus, josta on mahdollista muotoilla suositukset sellaisista toimenpiteistä, jotka Lopen kunnan henkisessä ja fyysisessä infrastruktuurissa ovat loppilainen tapa vastustaa ilmastonmuutosta. Toimenpidesuositusten laatimista on jatkettu talousarviossa asetetun tavoitteen ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Toteutuma 2

Ohjeistuksen laadintaa on jatkettu talousarviossa asetetun tavoitteen ja käytettävissä olleiden resurssien mukaisesti.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	23 150		23 150	22 301	96,3	15 348	45,3
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	135 880		135 880	86 887	63,9	74 986	15,9
Toimintakate	-112 730		-112 730	-64 586	57,3	-59 637	8,3
Poistot							

Talousarvion toteutuminen

Toisen vuosikolmanneksen perusteella ympäristönsuojelun tehtäväalueen talousarvio näyttää toteutuvan hyvin. Alkuvuonna tarkistettujen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan ja kunnan maa-aines-taksan ansiosta tuloja on kertynyt jo tähän mennessä lähes budjetoidusti. Ympäristönsuojelun menot, etenkin tutkimus- ja valvontatehtävien ostossa, toteutuvat tyypillisesti takapainotteisesti vuoden loppupuolella. Tämä huomioon ottaen talousarvio näyttää menojen osalta toteutuvan budjetoidusti.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TERVEYDENHUOLTO

Perustehtävä

Huolehtia perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluiden saatavuudesta kunnan osoittamien taloudellisten resurssien puitteissa.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Hoitotakuun toteutuminen	Hoitoonpääsaika	
2. Terveystuollon ja perusturvan yhteistyö	Joustava asiakaspalvelu	
3. Toimiva perusterveydenhuolto	Terveystuollotpalvelujen saatavuus	
4. Oikea hoidon porrastus	Pienet sakkomaksut	

Toteutuma 1

Tilanne 23.8.2011: soittajista 93,3 % pääsi puhelinoperaattorin tilaston mukaan ensi yrittämällä Lopen terveysaseman vastaanotolle. Aamulla klo 8-9 ja iltapäivällä klo 13-14 oli pientä ruuhkaa. Valvova viranomaisena on asettanut läpikäsytaavoitteeksi 80 %. Kuntayhtymässä keskimäärin yhteydensaanti onnistui 84 %. Se on aiemmasta parantunut takaisinsoittojärjestelmän käyttöönnoton myötä. Tavoitteena on laajentaa järjestelmä kilpailutuksen kautta syksyllä 2011 koko kuntayhtymän alueelle.

Toteutuma 2

Päiväkotien ja neuvoloiden yhteistyö toteutuu päiväkotikohtaisesti. Mukana yhteisneuvotteluissa on ollut alueen terveydenhoitaja ja päiväkodin henkilökuntaa. Yhteistyö on erityisesti parantunut Launosten päiväkodin ja kouluterveydenhuollon välillä.

Lapsiperheverkosto, johon osallistuu erityistyöntekijöitä, terveydenhoitajia ja psykiatrisen sairaanhoitaja, ei ole kokoontunut vuonna 2011.

Kouluterveydenhuollon ja koulutoimen yhteistyönä toteutetaan oppilashuoltoa. Yhteistyö koulun ja kouluterveydenhoitajien välillä toimii hyvin.

Ikäihmisten palveluissa SAS (selvitä, arvioi, sijoita) -työryhmä toimii hyvin. Lopen Terveyspajaan valmistuneet yhteiset tilat ovat tiivistäneet kotihoitotiimien yhteistyötä. Kotisairaanhoidossa lääkäri toimii osastolta käsin. Kotiuttamisen yhteyssairaanhoidaja ja kokopäiväinen kotisairaanhoidon fysioterapeutti työskentelevät kuntayhtymän alueella. Resurssi on osoittautunut riittämättömäksi, joten ensi vuoden budjetissa on varauduttu toisen yhteyshoitajan palkkaamiseen.

Toteutumat 3 ja 4

Jatkohoidon odotuksen lasketut hoitopäivät ja kustannukset ajalla 1.1. - 31.8.2011:

Lopen kunta	0 pv	0 euroa
Kuntayhtymä yht.	31 pv	15.500 euroa

Palveluketju erikoissairaanhoidosta perustason palveluihin toimii Lopella erinomaisesti.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	12 808 950		12 808 950	8 497 930	66,3	8 537 961	-0,5
Toimintakate	-12 808 950		-12 808 950	-8 497 930	66,3	-8 537 961	-0,5
Poistot							

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion tasaisen kertymän toteumaprosentti olisi elokuun lopussa 66,7 %. Lopella perusterveydenhuollon kustannuspaikkojen talousarvion toteumaprosentit ovat seuraavat:

	Tulot 30.4.2011	Menot 30.4.2011	Tulot 31.8.2011	Menot 31.8.2011
Terveysten edistäminen	31,3 %	31,1 %	58,2 %	71,0 %
Lopen hammashuolto	32,0 %	33,4 %	62,9 %	60,1 %
Lopen osastohoito	31,8 %	29,9 %	63,6 %	66,3 %
Lopen kotisairaanhoido	32,7 %	30,5 %	67,4 %	74,9 %
Lopen vastaanotto	31,4 %	33,5 %	65,7 %	67,1 %

Poikkeamat talousarvioon 2011

Koko kuntayhtymän vuosikate oli elokuun 2011 lopussa 66.363 € (22.802 € vuonna 2010). Vuosikatteen tulisi vuoden lopussa kattaa poistojen määrä (794.700 €). Elokun lopun vuosikate on viime vuoden vastavaa ajankohtaa parempi, mutta ei riittävä nollatuloksen saavuttamiseen. Mikäli tulokertymä jää tavoitteesta (arvio noin 350.000 €) ja menojen kertymässä ei tapahdu oleellista muutosta, tulee kuntayhtymän tulos elokuun tilanteen mukaan arvioituna olemaan poistojen jälkeen noin 600.000 - 700.000 € alijäämäinen.

Hankkeet

Terveyskeskuskuntayhtymä on mukana Kaste-ohjelmaan kuuluvassa kahdessa eri hankkeessa. CCM (Chronic Care Model) -hankkeessa kehitetään lääkäri- ja hoitajavastaanottojen toimintaa kuudella eri osa-alueella. Hanketta ohjaa sosiaali- ja terveysministeriö.

Toinen Kaste- ohjelmaan kuuluva hanke on nimeltään VeTe-hanke eli Vetovoimainen ja terveyttä edistävä terveydenhuolto -hanke. Kuntayhtymä on mukana sen yhdessä neljästä alahankkeesta. Siinä on kehitetty henkilöstöhallinnon, erityisesti henkilöstömitoituksen tunnuslukuja ja menetelmiä.

Lisäksi terveyskeskuskuntayhtymä on mukana valmistelemissa eResepti-sovellusta, potilaskertomusjärjestelmän yhteiskäyttöä ja sähköistä KantaArkistoa yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja muiden Kanta-Hämeen terveyskeskusten kanssa.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YLEISET SOSIAALIPALVELUT

Perustehtävä

Vastata koko sosiaalitoimen hallinnosta sekä tuottaa ja järjestää kuntalaisten tarvitsemat sosiaalihuollon lakisääteiset palvelut.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Lasten ja nuorten hyvinvointistrategia	Lasten ja nuorten hyvinvointi-strategiatyö valmis	perusturvajohtaja

Toteutuma

Lakisääteistä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on työstetty yhdessä seutukunnan muiden kuntien kanssa - velvoite sisältyy vuoden 2008 alussa voimaan tulleeseen lastensuojelulakiin. Loppuvaiheen kokoomistyö on ostettu Sosiaalikehitys Oy:ltä. Työ on nyt valmis ja se käsitellään lokakuussa perusturvalautakunnassa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Mielenterveyskuntoutujien avohuollon tukitoimien tehostaminen	Ostopalvelupaikkojen määrä vähenee ja kustannukset alenevat vähintään 10 % vuoteen 2010 verrattuna	perusturvajohtaja
2. Aikuisten pitkäaikaistyöttömien työpajatoiminta osana seudullista toimintaa	Selvitetään käynnistymisedellytykset, selvitys valmis	vanhustenhuollon sosiaalityöntekijä
3. Nuorten työpajatoiminnan käynnistäminen seudullisesti	Toiminta käynnistynyt	perusturvajohtaja, vanhustenhuollon sosiaalityöntekijä
4. Palkkatuella työllistetään 5 henkilöä vuoden aikana	Työmarkkinatuen kuntaosuus vähenee	vanhustenhuollon sosiaalityöntekijä
5. Päihdeongelmaisten tuettu asuminen	Päihdehuollon laitoshoidon kustannukset eivät kasva	johtava sosiaalityöntekijä/perusturvajohtaja
6. Työllistettävien kokonaistilanteen arviointi yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa	Työmarkkinatuen kuntaosuus vähenee	vanhustenhuollon sosiaalityöntekijä
7. Hallinto-, alue- ja kuntarajat ylittävä yhteistyö	Sosiaalitoimen osallistuminen kaavoitusprosessiin	perusturvajohtaja
Toimialan yhteiset tavoitteet:		
8. Toimialan yhteiset koulutus-tilaisuudet	Koulutussuunnitelman toteuttaminen	perusturvajohtaja
9. Lähiesimiestyön kehittäminen	Lähiesimiehille kurssi esimiestyöstä	perusturvajohtaja
10. Seutukunnallisesti vertailukelpoiset maksut ja taksat	Tarkistetut maksut ja taksat käytössä	perusturvajohtaja

Toteutuma 1

Mielenterveyskuntoutujien avohuollon tukitoimia on tehostettu mm. tarjoamalla tuettua asumista palveluasumisen vaihtoehtona asiakkaille, jotka eivät tarvitse tehostettua palveluasumista. Ostopalvelupaikkojen määrä on vähentynyt tavoitteen mukaisesti. Kustannukset ovat tällä hetkellä tasapainossa varatun määrärahan kanssa, vaikka loppuvuonna 2010 palvelun piiriin tuli uusia asiakkaita, joiden palveluihin ei ole varattu määrärahaa.

Toteutuma 2

Aikuisten työpajatoiminnan yhdistämiseksi osaksi nuorten seudullista työpajaa on periaatteellinen hyväksyntä ja työpajat ovat yhdistymässä saman organisaation alle vuonna 2012.

Toteutuma 3

Tavoite on toteutunut. Toiminta käynnistyi Lopella 1.8.2011 alkaen.

Toteutuma 4

Palkkatuella on 31.8.2011 mennessä työllistetty kuusi henkilöä, joten tavoite on toteutunut.

Toteutuma 5

Tavoite on toteutunut. Päihdetyötä on tehostettu alkuvuonna. Osa aikuissosiaalityönohjaajan työpanoksesta ohjautuu päihdetyöhön. Lisäksi kunta on tukenut 15.000 eurolla Hyria koulutuksen työpajan (Sadonkorjuuhanke) ja A-kilta -toiminnan jatkumista Lopella ja Hausjärvellä yhdessä Hausjärven kunnan kanssa.

Toteutuma 6

Elokuun loppuun mennessä on tehty 85 eri pitkäaikaistyöttömälle aktivointisuunnitelmia yhdessä työvoiman palvelukeskuksen ja TE-toimiston kanssa. Kuntaosuutta on maksettu 20 % edellistä vuotta vähemmän eli tavoite on toteutunut.

Toteutuma 7

Sosiaalitoimi ei ole alkuvuonna osallistunut kaavoitusprosessiin.

Toteutuma 8

Koulutussuunnitelma seuraavalle vuodelle laaditaan. Tällä hetkellä on kunnan yhteisenä koulutuksena käynnissä esimiehille ja talousasioista vastaaville Kustannustietoinen johtaminen -koulutus (Palmenia). Koulutukseen kuuluu omaan työhön liittyvä kehitystehtävä.

Toteutuma 9

Esimiehille on meneillään talousosaamiseen painottuvaa koulutusta.

Toteutuma 10

Maksujen ja taksojen tarkistaminen vuodelle 2012 on perusturvalautakunnan käsittelyssä lokakuussa.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot	192 610		192 610	47,5	125 379	-27,0
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	2 025 420		2 025 420	59,8	1 306 652	-7,3
Toimintakate	-1 832 810		-1 832 810	61,1	-1 181 273	-5,2
Poistot	3 240		3 240		4 319	-25,0

Talousarvion toteutuminen

Tehtäväalueen toimintakulujen toteutumisprosentti on tarkastelutilanteessa alle talousarvion laskennallisen toteutumaperusteen mukaisen käytön. Määrärahat tulevat tämän hetkisen arvion mukaan riittämään tehtäväalueen menoihin.

Myös koko sosiaalitoimen tasolla tarkasteluajankohdan toteutuman perusteella määrärahat näkymin riittävät edellyttäen, että loppuvuoden kehitys jatkuu ennakoitusti eikä suuria muutoksia palveluiden ostoihin tule. Toimintatuottoja on kertynyt edellistä vuotta vähemmän, mutta talousarvion määräraha-tavoite toimitilintasolla toteutunee suunnitellusti.

Hankkeet

Ankkuri-hankkeeseen on saatu rahoitus kaudelle 1.3.2010 - 29.2.2012. Lopen osuus hankkeen kustannuksista on 1.256,46 euroa. Ankkuritoiminnan tavoitteena on varhainen puuttuminen alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen ja nopea puuttuminen lähisuhde- ja perheväkivaltaan.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KEHITYSVAMMAHUOLTO

Perustehtävä

Tuottaa ja järjestää loppilaisten kehitysvammaisten tarvitseman palveluohjauksen, kuntoutuksen, perhehoidon, työ- ja päivätoiminnan sekä asumispalvelut.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Kehitysvammaisten työtoiminnan kehittäminen	Yhteistyö Etevan yksikön kanssa	johtava ohjaaja
2. Asiakaspalautejärjestelmän käyttöönotto	Palautelomake käytössä	johtava ohjaaja

Toteutuma 1

Etevan liikkuva päivätoiminta on aloittanut maaliskuussa toimintansa kunnantalon tiloissa. Kunnan kehitysvammahuollon työntekijät tiedottavat Etevan yksikköä omista tapahtumista, jolloin tapahtumia tai retkiä voidaan järjestää yhteisesti. Yhteistyötä on lisätty asuntola Mäntykodin ja Hoivakoti Salmelan kanssa, mm. kaikkien kolmen yksikön yhteisiä tapahtumia on suunnitellusti neljä kertaa vuodessa. Yksiköiden koulu- ja koulutuksissa syksyn aikana painottuu hyvä asiakkaan kohtaaminen. Työyksiköissä on otettu käyttöön säännöllinen palaverirytm.

Toteutuma 2

Toimintakeskuksen asiakkaiden omaisille on tehty asiakaskysely. Vastaukset käsitellään perusturvalautakunnassa 25.10.2011. Lisäksi syksyn aikana tehdään kysely kehitysvammahuollon avopalvelujen ja asumispalvelujen piirissä oleville asiakkaille.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	233 640		233 640	141 961	60,8	134 536	5,5
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	1 686 170		1 686 170	1 185 505	70,3	1 088 461	8,9
Toimintakate	-1 452 530		-1 452 530	-1 043 544	71,8	-953 925	9,4
Poistot	8 450		8 450	5 640	66,7	5 640	

Talousarvion toteutuminen

Tammi-elokuun toteutuman perusteella kehitysvammahuollon tehtäväalueella menot ylittyvät vuositasolla noin 80.000 eurolla, mikä katetaan muiden tehtäväalueiden alituksista. Menojen kasvu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan on noin 8,9 %. Alkuvuonna toteutuneet tutkimus- ja kriisijaksot Etevan yksikössä ovat osaltaan kasvattaneet menoja arvioitua enemmän.

Poikkeamat talousarvioon 2011

Kehitysvammaisten kotihoidon ohjauksen ja kuntoutuksen kustannuspaikka on elokuun lopussa ylittynyt noin 97.000 euroa.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VANHUSTENHUOLTO

Perustehtävä

Tuottaa tai järjestää ikäihmisten tarvitsemat kotipalvelut, tukipalvelut, asumispalvelut, päiväkeskustoiminnan ja vanhainkotitoiminnan sekä myöntää omaishoidontuen.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Vanhusneuvolatoiminnan aloittaminen	Vanhusneuvolatoiminta alkaa 1.2.2011	vanhustenhuollonjohtaja

Toteutuma 1

Tavoite on toteutunut. Vanhusneuvolan toimintamalli on valmistunut ja neuvolan toiminta on käynnistetty helmikuussa 2011.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Toimiva hoitoketju	Siirtoviivemaksu, RAVA-indeksi	vanhustenhuollonjohtaja
2. Tehostetun palveluasumisen uuden mallin käyttöönoton valmistelu (esitellään vanhuspoliittisessa strategiassa)	Uusi malli käytössä 2012	vanhustenhuollonjohtaja
3. Toimiva ja tarpeita vastaava omaishoito	Määrärahat ja kriteerit vastaavat toisiaan	sosiaalityöntekijä (vanhustenhuolto)
4. Yksi innovaatio kehitetään	Yksi innovaatiotoiminto vuosittain on otettu käyttöön	vanhustenhuollonjohtaja
5. Kartoitetaan tarve palvelusetelin käyttöönottamiselle	Palveluseteli otetaan käyttöön esim. vaihtoehtona lisähenkilökunnan palkkaamiselle vuonna 2012	vanhustenhuollonjohtaja

Toteutuma 1

Sakkomaksupäiviä ei ole kertynyt lainkaan ajalla 1.1. - 29.9.2011. Tavoitteena on enintään 25 sakkomaksupäivää vuodessa. RAVA-tuloksia tarkastellaan SAS-kokouksissa.

Toteutuma 2

STM:n Ikähoiva-työryhmän esitys on, että palveluasumisen paikkoja olisi 9 %:lle yli 75-vuotiaista kuntalaisista ja vanhamuotoista laitoshoidon paikkaa tehostetun palveluasumisen paikoiksi. Kokonaispaikkamäärä (41) säilyy ennallaan. Muutosprosessi on käynnissä ja paikkamuutokset on tarkoitus toteuttaa vuoden 2012 alusta.

Toteutuma 3

Vuosittain tehdään yhteistyötä seutukunnan muiden kuntien kanssa omaishoidontuen kriteerien ja palkkioiden tason määrittelyssä. Tällä hetkellä Lopella on kunnassa asuvien vanhusten määrään nähden määräraha kohdallaan, koska jonoa ei ole. Määräraha on seutukunnallisesti tarkastellen hyvällä tasolla.

Toteutuma 4

Uuden teknologian sovelluksia on selvitetty (mm. erilaisia hälytysjärjestelmiä). Toistaiseksi uusia sovelluksia ei ole otettu käyttöön.

Toteutuma 5

Palveluseteliselvityksen teko on aloitettu seudullisesti.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	1 295 170		1 295 170	924 811	71,4	841 719	9,9
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	4 222 250		4 222 250	2 982 729	70,6	2 720 819	9,6
Toimintakate	-2 927 080		-2 927 080	-2 057 918	70,3	-1 879 100	9,5
Poistot	78 310		78 310	48 289	61,7	48 466	-0,4

Talousarvion toteutuminen

Vanhustenhuollon tehtäväalueen talousarvio on ylittymässä selvähkösti. Edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset ovat kasvaneet noin 8 %. Ylitys katetaan muiden tehtäväalueiden alituksilla. Suurimmat euromääräiset ylitykset ovat kustannuspaikoilla Vanhainkoti, Kotipalvelu ja Hoivakoti Salmela.

Hankkeet

IKÄ-KASTE -hankkeeseen kuuluu Kanta-Hämeessä toimiva Polkka-hanke. Lopen vanhustenhuollon henkilöstö osallistuu hankkeen puitteissa ikääntyvien perhehoidon, päivätoiminnan ja lyhytaikashoidon kehittämiseen ja saa koulutusta.

- Ikääntyvien perhehoidon kehittäminen. Toiminnan sisällön kuvaus, perhehoidon kriteerit ja maksuperusteet on valmisteltu ja käsitelty perusturvalautakunnassa maaliskuussa 2011. Perhehoidosta kiinnostuneille järjestettiin alkuvuodesta tiedotustilaisuus ja toinen tilaisuus järjestetään lokakuussa. Lopelta on koulutettu yksi henkilö ikäihmisten perhehoitajaksi. Jos perhehoitotoiminta käynnistyy, hänelle järjestetään toiminnan ohjaus ja tuki.
- Päivätoimintaa on kehitetty tavoitteellisemmaksi ja kuntouttavammaksi toiminnaksi kouluttamalla päivätoiminnan ohjaajia.
- Lyhytaikashoidon kehittäminen kuntouttavaksi ja asiakkaiden arkea aktivoivaksi toiminnaksi. Seudullinen lyhytaikashoidon määrällisen tarpeen ja käytännön järjestelyjen, asiakkaiden kohdentumista ja tuloprosessia sekä lyhytaikashoidon roolia palvelurakenteessa selvittävä tutkimus on valmistunut ja käsitelty seudullisesti loppuvuodesta 2010. Seudulliset lyhytaikashoidon kriteerit -vihkonen on valmistunut alkuvuodesta 2011.
- Hoitohenkilöstön koulutusta kuntouttavan ja toimintakykyä tukevan työtteen käyttöön hoitotyössä ja henkilöstön omien voimavarojen käyttöön arjessa. Lisäksi saadaan pienemmille, yhtenäisille henkilöstöryhmille räätälöityjä koulutuksia.
- Seudulliset kotipalvelun kriteerit. Seudullisesti on valmisteilla kotipalvelun kriteeristö. Tavoitteena on valtakunnallisen suuntauksen mukaisesti kohdentaa kotipalvelua enemmän apua tarvitseville.
- Polkka-hanke päättyy 30.10.2011.

IKÄ-KASTE II, Kanta-Hämeessä on Polkka-hankkeen jatkona Pitsihanke.

- Hankeaika on 1.11.2011 - 30.10.2013.
- Hankkeen teema-alueet: *1 Asiakslähtöiset palvelukonseptit ikäihmisten palveluissa.* Tavoitteina on tukea kuntia ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon rakenteen uudistamisessa kohti yksiportaista palvelumallia, pilotoida palvelukampus-toimintamallia, vahvistaa ja monipuolistaa kotona asumista tukevia palveluita ja vahvistaa toimijoiden osaamista.
- *2 Ikääntyvän neuvonta, palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävät ikäihmisten palvelut.* Tavoitteina on kehittää ikäihmisten neuvontatoimintaa, kehittää palveluohjausta ja palvelutarpeen arviointia, kehittää hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä, luoda uusia etsivän työn menetelmiä riskiryhmien erityistarpeiden tunnistamiseen ja niihin vastaamiseen sekä edistää ehkäisevän toiminnan kulttuurin leviämistä työmenetelmiin ja palvelukokonaisuuksiin.
- Koko hankeajan menot ovat 1.466.667 euroa, josta kuntien osuus on 366.667 euroa. Menot vuonna 2012 ovat yhteensä 776.700 euroa, josta Lopen kunnan osuus on noin 2.300 euroa.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: MUU LAITOSHOITO

Perustehtävä

Järjestää ammatillinen perhehoito tai laitoshoidon huostaan otetuille lapsille ja nuorille sekä järjestää päihdeongelmaisten asumispalvelut.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Loppi mukana maakunnallisessa perhepankissa	Alle kouluikäiset lapset pyritään aina sijoittamaan perhehoitoon.	johtava sosiaalityöntekijä
2. Huostassa olevien lasten laitossijoitusten kustannukset vähenevät	Kustannukset vähenevät 10 %	johtava sosiaalityöntekijä

Toteutuma 1

Maakunnallinen perhepankki käynnistyy vuonna 2012. Tällä hetkellä on työn alla hoitopalkkioiden ja kulkukorvausten yhtenäistäminen samalle tasolle maakunnan kaikissa kunnissa.

Toteutuma 2

Tavoite ei ole toteutunut. Kustannukset ovat kasvaneet edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 22 %.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	20 000		20 000	16 962	84,8	12 521	35,5
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	853 900		853 900	521 222	61,0	414 003	25,9
Toimintakate	-833 900		-833 900	-504 260	60,5	-401 482	25,6
Poistot							

Talousarvion toteutuminen

Lastensuojelun laitoksiin/perhekoteihin oli alkuvuonna sijoitettu kymmenen lasta ja määräraha oli varattu yhdeksälle. Tilanne on muuttunut toisella vuosipuoliskolla, koska osa sijoitetuista on tullut täysi-ikäiseksi ja siirtynyt jälkihuollon palvelujen piiriin ja osan kohdalla huostaanoton perusteet ovat lakanneet ja huostaanotto on purettu sekä sijoitus lakannut.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TOIMEENTULOTURVA

Perustehtävä

Turvata henkilön ja perheen viimesijainen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Toimeentulotuki-hakemusten käsittelyaika	Alle 1 viikko	johtava sosiaalityöntekijä
2. Pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistäminen	Erityistyöntekijä perustaa kuntouttavan työtoiminnan ryhmän. Pitkäaikaistyöttömien työllistämistä kunnan omiin yksiköihin tehostetaan siten, että varataan määräraha 5 henkilön työllistämistukeen (hallinto + sosiaalitoimi) ja kunnan eri yksiköt järjestävät vuoden aikana 10 kuntouttavan työtoiminnan paikkaa.	vanhustenhuollon sosiaalityöntekijä

Toteutuma 1

Käsittelyaika on enimmillään 7 arkipäivää. Toimeentulotuen käsittelyä on keskitetty siten, että jonojen seurannasta on vastuussa yksi sosiaaliohjaaja. Valituksia käsittelyaikojen pituudesta ei ole tullut. Toimeentulotuen hakemusmäärät Lopella ovat olleet selkeästi laskussa. Kun vuonna 2009 hakemuksia tuli vuoden aikana liki 1.700 kappaletta, on kuluvana vuonna ylitetty vasta 800 kappaleen raja, minkä vuoksi toimeentulotuen käsittelyyn osallistuneiden henkilöiden työpanosta on suunnattu osin toisaalle ja painotettu työllistämistä ja ennaltaehkäisevää työtettä.

Toteutuma 2

Kuntouttavan työtoiminnan ensimmäinen ryhmä käynnistyi kesäkuussa. Ryhmä kokoontuu kerran viikossa ja se kestää 3 kuukautta kerrallaan, jonka jälkeen käynnistetään uusi ryhmä. Toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja saanut hyvän vastaanoton. Ryhmätoiminnalla ylläpidetään osallistujien elämänhallintaa ja arjen rytmiä. Lisäksi kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat saavat Kelasta täyden työmarkkinatuen, jolloin kunnan maksama työmarkkinatuen maksuosuus pienenee. Lopella on syksyllä käynnistynyt nuorten työpajatoiminta, jolle on ollut suuri tarve. Alle 28-vuotiaita nuoria työttömiä on Lopella 40.

Kuntouttavassa työtoiminnassa on ollut tammi-elokuun ajalla osallistujia yhteensä 40. Kunnan omissa yksiköissä on palkkatuella työllistettynä kuusi henkilöä. Syksyn mittaan on lisäksi tarkoitettu kuntouttavan työtoiminnan yhteistyöryhmä, jossa pohditaan yhdessä eri yksiköiden mahdollisuuksia työllistää työttömiä tai vajaakuntoisia työnhakijoita. Lopella oli 31.8.2011 työttömänä yhteensä 216 henkilöä.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot	336 000		336 000	56,8	188 678	1,1
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	766 050		766 050	42,4	376 612	-13,7
Toimintakate	-766 050		-430 050	31,2	-187 935	-28,7
Poistot						

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutuminen jää vuositasolla selvästi alle arvioidun edellyttäen, että loppuvuoden kustannusten kehitys noudattelee alkuvuoden kehitystä. Toimeentulotuen osalta kustannukset ovat edelleen laskeneet. Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteutuma on elokuun lopussa 50,1 % eli kustannukset jäävät alle arvioidun.

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LASTEN PÄIVÄHOITO

Perustehtävä

Päivähoidon tehtävänä on tarjota turvallinen ja virikkeellinen päivähoitoympäristö lapselle.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Kasvatuksen ja koulutuksen organisaatiomuutoksen toteuttaminen	Organisaatiomuutos toteutettu 1.8.2011	perusturvajohtaja, päiväkodinjohtajat
2. Kestävää kehitystä tukevan toimintamallin luominen	Varhaiskasvatuksellinen toimintamalli kestävään kehitykseen luotu	päiväkodinjohtajat

Toteutuma 1

Organisaatiomuutos on toteutunut 1.8.2011, varhaiskasvatus siirtyi perusturvasta sivistystoimen alaisuuteen. Varhaiskasvatuspäällikön virka on täytetty. Varhaiskasvatuspäällikkö ja päiväkodinjohtajat muodostavat varhaiskasvatuksen johtoryhmän, joka on aloittanut varhaiskasvatussektorin toiminnan ja käytänteiden kehittämisen. Varhaiskasvatuspäällikkö on mukana rehtorikokouksissa.

Toteutuma 2

Suunniteltu koulutus varhaiskasvatushenkilöstölle toteutunee syksyllä 2011. Organisaatiomuutoksesta johtuen kestävän kehityksen toimintamallin luominen siirtyy vuodelle 2013.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Luontoesikoulu-pilotti	Luontoesikoulu suunnitellaan aloitettavaksi 1.8.2012	päiväkodinjohtajat
2. Asiakastyytyväisyys yli 3 asteikolla 1-5	Asiakaskysely TAK-arviointikyselyn mukaisena	päiväkodinjohtajat
3. Kotihoidon ja yksityisen hoidon tukeminen	Tukisummaa korotetaan ja määrärahaa lisätään siten, että noin 12 perhettä enemmän saa kotihoidontuen kunta-lisää (Loppi-lisä) vuosittain, yksityisen hoidon tuen määrärahan tukisummaa korotetaan ja varataan 2-3:n lapsen tukea vastaavasti lisää määrärahaa	perusturvajohtaja
4. Hallinto-, alue- ja kuntarajat ylittävä yhteistyö	Päivähoitoressurssien joustava käyttö / päivähoitoalueiden yhteistyö	päiväkodinjohtajat

Toteutuma 1

Ei ole toteutunut, siirtyy vuoteen 2013.

Toteutuma 2

TAK-arviointikysely on toteutettu varhaiskasvatuksen asiakkaille keväällä 2011. Asiakastyytyväisyys oli yli 3 asteikolla 1-5.

Toteutuma 3

Tällä hetkellä 50 perhettä saa kotihoidontuen kuntalisää (Loppi-lisä) eli 16 enemmän kuin viime vuonna. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän saajia on 2 enemmän kuin vuoden 2010 lopussa. Lokakuussa 2011 jonossa on 22 perhettä.

Toteutuma 4

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään resursseja yli aluerajojen mm. vuorohoidon osalta. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle on järjestetty yhteistyössä erilaisia koulutustapahtumia. Päiväkodinjohtajat ja varhaiskasvatuspäällikkö muodostavat säännöllisesti kokoontuvan varhaiskasvatuksen johtoryhmän. Kasvatuskumppanuuskoulutus yhteistyössä Riihimäen kanssa jatkuu.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	604 750		604 750	393 097	65,0	382 561	2,8
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	4 125 430		4 125 430	2 737 157	66,3	2 543 161	7,6
Toimintakate	-3 520 680		-3 520 680	-2 344 060	66,6	-2 160 600	8,5
Poistot	118 070		118 070	75 332	63,8	31 226	141,3

Talousarvion toteutuminen

Varhaiskasvatuksessa talousarvio on toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Lastenhoidon tuen (lakisääteinen) kustannukset ovat edelleen kasvussa. Osaltaan tämä johtuu siitä, että kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen kuntalisien kysyntä on kasvanut ja se lisää aina myös lakisääteisen tuen käyttöä.

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: ESIOPETUS PÄIVÄHOIDON YHTEYDESSÄ

Perustehtävä

Järjestää esiopetusta vähintään 700 h lukuvuodessa esiopetukseen ilmoittautuneille kuusivuotiaille lapsille.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Kustannustehokas esiopetus	Esiopetuksen kustannukset maaseutu- maisten kuntien keskiarvoa	perusturvajohtaja
2. Asiakastyytyväisyys yli 3 asteikolla 1-5	Asiakaskysely TAK-arviointikyselyn mukaisena	päiväkodinjohtajat

Toteutuma 1

Vertailevaa tunnuslukua vuodelta 2010 ei ole vielä saatavilla.

Toteutuma 2

Esiopetuksessa asiakastyytyväisyysarviointi on toteutettu TAK-arviointimenetelmän mukaisesti keväällä 2011, tulokset yli 4.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	431 530		431 530	261 215	60,5	258 559	1,0
Toimintakate	-431 530		-431 530	-261 215	60,5	-258 559	1,0
Poistot	4 120		4 120	2 500	60,7	5 678	-56,0

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio on toteutunut suunnitelman mukaisesti.

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KOULUTOIMEN YHTEISET PALVELUT

Perustehtävä

Toimivien koulutoimen hallinnon palveluiden järjestäminen opetus- ja kasvatustyön tueksi ja omalta osaltaan kehittämisedellytysten luomiseksi.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Kolmen palvelualueen mallia kehitetään	Toimivat palvelutiimit	sivistystoimenjohtaja / varhaiskasvatusvastaava
2. Uuden lautakuntamallin käyttöönotto	Päätös uuden lautakuntamallin käyttöönotosta	sivistystoimenjohtaja
3. Henkilöstötarpeen muutokseen valmistautuminen	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu	sivistystoimenjohtaja, henkilöstöpäällikkö / hallintojohtaja

Toteutuma 1

Osana palvelualuemallin kehittämistoimia on tehty kaksi kyselyä. Toinen kysely suunnattiin kaikkien perusopetuksen koulujen apulaisrehtoreille ja koski heidän näkemystään kasvatustalouden/aluerehtorimallista. Toisessa, kaikille Lopen kunnan varhaiskasvatuksessa työskenteleville henkilöille suunnatussa kyselyssä tiedusteltiin tulevaisuuden kehittämistyötä varten heidän mielipiteitään kyselylomakkeessa avoimina kysymyksinä esitetyistä, heidän työhönsä liittyvistä asioista. Kolmen palvelualueen mallin kehittämistyötä jatketaan koulutoimen ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä.

Toteutuma 2

Varhaiskasvatus on siirtynyt sivistystoimen alaisuuteen elokuun alusta lukien ja siihen liittyen uusi lautakunta - kasvatustalouden ja sivistyslautakunta - on pitänyt ensimmäisen kokouksensa elokuussa. Varhaiskasvatukseen liittyvien asioiden esittelijänä lautakunnassa toimii varhaiskasvatuspäällikkö.

Toteutuma 3

Henkilöstösuunnittelua on jatkettu osana kasvatustalouksellisen kehittämistyötä. Henkilöstösuunnittelu oli esillä myös perusopetuslain muutoksiin perustuneessa opetussuunnitelmatyössä. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhdistyminen yhden lautakunnan alaiseksi toiminnaksi on otettu huomioon henkilöstöasioihin liittyvissä pohdinnoissa kokonaisuutena.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
	Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot			60		26	
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	152 260	152 260	103 438	67,9	104 925	-1,4
Toimintakate	-152 260	-152 260	-103 379	67,9	-104 898	-1,4
Poistot						

Hankkeet

Vuonna 2008 alkanut Nuorten tuetut opinpolut -hanke on päättyneenä keuhällä 2011.

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: PERUSOPETUS

Perustehtävä

Lopen kunnan perusopetus antaa oppilaille hyvät perustiedot ja -taidot. Perusopetus tukee oppilaan kokonaispersoonallisuuden, terveen itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittymistä, kasvattaa vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä luo valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen ja opiskeluun ylimmillä kouluasteilla.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Jokaisen oppilaan tukeminen ja opetus järjestetty tarpeita vastaavaksi	Päättötodistusten määrä	sivistystoimenjohtaja, yläkoulun rehtori
	Jatko-opintopaikan saaneet	sivistystoimenjohtaja
2. Johtamisjärjestelmän selkiyttäminen	Alueellinen johtamisjärjestelmä luotu; tulos- ja kehittämiskeskustelut	sivistystoimenjohtaja

Toteutuma 1

Kevään yhteishaussa hakivat kaikki päättötodistuksen saaneet 103 oppilasta, heistä valituksi tuli 84. Lisäksi täydennys- ja lisähaussa sekä varasijoilta lukio- ja ammatilliseen koulutukseen pääsi seitsemän. Perusopetuksen lisäopetukseen (ammattistartti, 10-luokka, lukiostartti, ammatillisia opintoja valmentavat opinnot) pääsi 11. Yksi oppilaista aloitti ammatillisen tutkinnon suorittamisen oppisopimuskoulutuksessa.

Toteutuma 2

Kaikkien perusopetuksen koulujen apulaisrehtoreille suunnattu kevätlukukaudella tehty sähköinen kasvatusalue/aluerehtorimallia koskeva kysely palvelee osaltaan johtamisjärjestelmän selkiyttämistä. Kehittämiskeskustelut, joissa yhtenä painopistealueena on ollut alueellinen johtamisjärjestelmä, aloitettiin pienten koulujen apulaisrehtoreista. Tehtäväkuvien tarkistamista sekä alueellisen johtamisjärjestelmän kehittämistä jatketaan edelleen koulutoimen ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Lähikouluperiaate erityisopetuksessa, käyttöönottoa jatketaan	Erityisoppilaaksi siirrettyjen määrän väheneminen	sivistystoimenjohtaja, erityisopetuksen koordinaattori
2. Osaava- ja KELPO-hankkeiden hyödyntäminen; opetushenkilöstön koulutustarpeen kartoitus	Koulutustarpeen kartoitus tehty	sivistystoimenjohtaja

Toteutuma 1

Erityisen tuen päätöksiä (erityisopetukseen siirtopäätöksiä) tarkistetaan nykyisen lain mukaisesti ainakin toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Perusopetuksen lakimuutokseen (1.1.2011) sekä siihen liittyvään opetussuunnitelmamuutokseen perustuen huomioidaan oppilaan tukitarpeet kolmella tasolla. Kolmiportaisen tuen muodot ovat: yleinen tuki, tehostettu tuki sekä erityinen tuki. Jos tehostettu tuki ei riitä, vasta sitten siirrytään seuraavalle tukiportaalle. Erityistä tukea (erityisopetussiirtoa) varten laaditaan moniammatillisesti pedagoginen selvitys oppilaan kokonaistilanteesta ja tehostetusta tuesta, jota tarvittaessa täydennetään asiantuntijalausunnolla. Erityisen tuen päätös voidaan myös tehdä psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella.

Toteutuma 2

KELPO-hankkeen puitteissa on tehty koulutustarvekartoitusta ja suunniteltu syksyn koulutustarjontaa.

Osaava-hankkeen koulutuskartoitus on tehty ja kartoituksen mukainen koulutustoiminta alkaa syyskuussa 2011.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot	152 200		152 200	101,4	129 970	18,8
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	7 124 720	31 000	7 155 720	66,8	4 707 912	1,6
Toimintakate	-6 972 520	-31 000	-7 003 520	66,1	-4 577 942	1,1
Poistot	312 850		312 850	68,8	160 068	34,4

Poikkeamat talousarvioon 2011

Vuoden 2011 talousarviosta puuttuu epähuomiossa Läyliäisten koulun yhden luokanopettajan palkkakustannukset. Tämänhetkisen toteutuman perusteella määrärahavaje voidaan kattaa kasvatus- ja sivistyslautakunnan toimialan sisältä.

Hankkeet

Lopen kunnalle on myönnetty KELPO-hankerahaa vuodelle 2011, joten vuonna 2009 alkanutta KELPO-toimintaa on voitu jatkaa. Tarkastelujaksolla on hankerahoilla tehty laitehankintoja ja osallistuttu koulutuksiin kuten erityisopetuksen kansallisille kehittämispäiville. Kehittämistoiminnan jatkamiseksi on haettu valtionosuutta myös seuraavalle kaudelle.

Yleissivistävän koulun kerhotoiminnan kehittämishankkeeseen on saatu lisää valtionavustusta, jonka käyttöaika alkaa 1.9.2011 ja päättyy 31.12.2012.

Osaava-ohjelman mukainen seudullinen kehittämishanke jatkuu syksyllä 2011.

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LUKIOT

Perustehtävä

Tuottaa opiskelijoille niin hyvä pohjakoulutus, että he selviävät ylioppilaskirjoituksista ja saavat riittävät jatko-opintovalmiudet.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Opiskelijamäärä 85 opiskelijaa	Toteutuma	sivistystoimenjohtaja, lukion rehtori

Toteutuma

Lopen lukiossa opiskelee 78 opiskelijaa.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Jatko-opintokelpoisuuden tuottaminen, ajanmukainen kurssitarjonta	Yo-kirjoituksissa läpäisseet / reuttaneet Tilasto jatko-opiskelupaikoista	sivistystoimenjohtaja, lukion rehtori

Toteutuma

Kevään 2011 abiturienteista ylioppilastutkinnon pakolliset aineet suoritti hyväksytysti 14 kokelasta. Näistä yksi jatkaa puuttuvien lukiokurssien suorittamista syksyllä 2011. Yksi opiskelija ei saanut hyväksytysti suoritettua ylioppilaskoetta.

Keväällä 2011 Lopen lukiosta ylioppilaiksi valmistuneista 13 opiskelijasta on elokuun lopun tiedon mukaan kolme opiskelemassa, kuusi töissä ja kaksi hakee töitä. Kahta opiskelijaa ei osavuosikatsauksen teko-vaiheeseen mennessä ole tavoitettu.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	300		300	105	34,9	935	-88,8
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	656 090		656 090	446 192	68,0	439 236	1,6
Toimintakate	-655 790		-655 790	-446 088	68,0	-438 301	1,8
Poistot							

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: ESIOPETUS PERUSOPETUKSEN YHTEYDESSÄ

Perustehtävä

Esiopetuksen perustehtävänä on edistää lapsen kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen ohjaamalla lasta vastuulliseen toimintaan ja yhteisesti hyväksytyjen sääntöjen noudattamiseen sekä toisten ihmisten arvostamiseen. Lisäksi esiopetuksen tehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Kouluvalmiuden saavuttaminen	Opettajan arviointi	

Toteutuma

Jokaiselle keväällä 2011 esiopetuksensa päättävälle on osoitettu perusopetuksesta tarkoituksenmukainen oppilaspaikka.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	44 810		52 620	117,4	54 288	-3,1
Toimintakate	-44 810		-52 620	117,4	-54 288	-3,1
Poistot	1 500		808	53,9	797	1,4

Talousarvion toteutuminen

Toimintakulujen ylitys johtuu siitä, että henkilöstökulut jaetaan esi- ja perusopetuksen välillä oppilasmäärien suhteessa ja oppilasmäärät ovat kuluvana vuonna painottuneet arvioitua enemmän esiopetukseen. Ei aiheuta muutosta talousarvion kokonaismäärärahoihin.

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Perustehtävä

Koululaisten iltapäivätoiminnan peruslähtökohtana on tarjota lapsille turvallinen kasvuympäristö koulupäivän jälkeen, tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on lapsen valvomattomaan ajankäyttöön liittyvien riskitekijöiden sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja pyrkimys edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään Kirkonkylän koululla (kaksi ryhmää), Launosten koululla (yksi ryhmä), Länsi-Lopen koululla (yksi ryhmä) ja Läyliäisten koululla (kaksi ryhmää). Koululaisten aamupäivätoimintaan, jota järjestetään kokeiluna Launosten kasvatusalueella, osallistuu yksi oppilas.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	47 520		47 520	23 195	48,8	23 376	-0,8
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	141 660		141 660	81 550	57,6	73 843	10,4
Toimintakate	-94 140		-94 140	-58 355	62,0	-50 467	15,6
Poistot	7 510		7 510	5 403	71,9	3 679	46,9

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KANSALAIKOPISTO

Perustehtävä

Monipalveluopisto, jonka tehtävänä on kunnan ainoana aikuisoppilaitoksena järjestää laadukasta ja laaja-alaista opetusta elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti eri puolilla kuntaa ja erilaisille kohderyhmille. Opisto järjestää myös lasten opetusta kuvataiteessa, musiikissa ja käsityössä.
1. valtionosuuteen oikeuttava opetus 2. hankkeet 3. maksupalvelukoulutus

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Alueellisen yhteistyön edelleen kehittäminen	Alueellisia hankkeita 3-5	opiston rehtori
2. Yhteisöllisyys-elämänhallinta - syrjäytymisen ehkäisy	Opetusaineet ja määrät, opiskelijoita kunnan asukkaista 10-13 %	opiston rehtori
3. Toimiva palveluverkosto	Opetuspaikat/kysyntä	opiston rehtori

Toteutuma 1

Alueellisia yhteistyöhankkeita on neljä.

Toteutuma 2

Opetusaineiden valikoima on laaja, uusien kurssien osuus yli 10 %. Opiskelijamäärä on 750 eli asukkaista noin 9 %.

Toteutuma 3

Kansalaisopistopalveluja järjestetään kaikilla kasvatusalueilla.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Opetusmuotojen ja menetelmien kehittäminen	Alueellisten hankkeiden aiheet ja toteutumien	opiston rehtori
2. Opetuksen laadun parantaminen	Palautteet, opettajakoulutus	opiston rehtori
3. Opetusolosuhteiden parantaminen	Yhteistyö koulujen kanssa, palautteet	opiston rehtori

Toteutuma 1

OpinOvi, Hausjärvi-Hyvinkää-Loppi-Riihimäki opistoyhteistyötä syvennetty entisestään, Avoin yliopisto ja Elinikäisen oppimisen ja ohjauksen viikko, lisäksi verkko-opetusyhteistyö ESOP-opistojen kanssa jatkuu.

Toteutuma 2

Kurssipalautteet saadaan Hellewi-ohjelman kautta, niitä hyödynnetään opettajakoulutuksessa opistojen yhteistyön ja opettajien omien tarpeiden avulla.

Toteutuma 3

Lähes kaikki opetus tapahtuu koulujen tiloissa. Ongelmatilanteissa neuvotellaan koulujen rehtoreiden kanssa.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot Valmistus omaan käyttöön	39 000		39 000	22,5	11 070	-20,9
Toimintakulut	229 510		229 510	64,4	144 930	2,0
Toimintakate	-190 510		-190 510	73,0	-133 860	3,9
Poistot	7 550		7 550	50,9	3 243	18,4

Talousarvion toteutuminen

Opiston työvuosi 2011-2012 alkaa vasta elokuun loppupuolella, joten laskelmien pohjana ovat edelleen pääosin kevätlukukauden tunnit ja opiskelijamäärät sekä kurssimaksutulot.

Tunnusluvut: nettomenot/opetustunti: 70 €, nettomenot/opiskelija: 185 €, nettomenot/asukas: 16,7 €.

Hankkeet

Opin Ovi oppimiseen -hanke on ainoa erillisesti rahoitettu, muut tehdään opiston henkilökunnan työpanoksella ja opiston normaalin talousarvion puitteissa.

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: MUSIIKKIOPISTO

Perustehtävä

Tehtäväalueeseen sisältyvät määrärahat Riihimäen musiikkiopiston palveluihin. Riihimäen musiikkiopiston antama opetus perustuu kuntien väliseen sopimukseen.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Riihimäen musiikkiopiston ostopalvelut – opetustoimintaa Riihimäellä ja Fallesmannissa – musiikkileikkikoulutoimintaa Kirkonkylässä, Launosissa ja Läyliäisissä	Taiteen perusopetuksen opiskelijoiden määrä 35	sivistystoimenjohtaja

Toteutuma

Syyskaudella 2011 opiskelijoiden määrä on 32. Musiikkileikkitoimintaa järjestetään Kirkonkylässä (yksi ryhmä), Launosissa (yksi ryhmä) ja Läyliäisissä (kolme ryhmää).

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	37 670		23 687	62,9	18 708	26,6
Toimintakate	-37 670		-23 687	62,9	-18 708	26,6
Poistot						

TOIMIELIN: KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KIRJASTOTOIMI

Perustehtävä

Lopen kunnankirjaston toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnallisena peruspalveluna asiakkaan tarpeista lähtevää kirjastopalvelua tukemalla kuntalaisten omaehtoista kirjaston käyttöä.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Peruspalvelujen saatavuus	Lainat/asukas	kirjastotoimenjohtaja
2. Seutuyhteistyön laajentaminen	Lopen ja Ratamo-kirjastojen tietokantojen yhdistäminen ja Axiell Arenan käyttöönotto	kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma 1

Tunnuslukua tarkastellaan vuositasolla tilinpäätöksen yhteydessä.

Toteutuma 2

Axiell Arena on otettu Lopen kirjastossa käyttöön Mini-Arenan tilalle. Tietokantojen yhdistäminen tukee entisestään Lopen kirjaston perustehtäviin kuuluvaa tehtävää tiedon ja henkisen pääoman hankkimismahdollisuuksien antamisessa sekä tietojen, taitojen ja koulutuksen täydentämisen tukemisessa.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Yhteinen Ratamo-kirjastoverkko, johon kuuluu myös Lopen kirjasto	Ratamo-kirjastojen yhteinen toimiva kirjastojärjestelmä Axiell Aurora ja Web-versio Axiell Arena.	kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma

Ei ole vielä toteutunut. Axiell Arena on otettu Lopen kirjastossa käyttöön.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	12 800		12 800	8 316	65,0	13 472	-38,3
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	440 920		440 920	299 529	67,9	280 811	6,7
Toimintakate	-428 120		-428 120	-291 213	68,0	-267 339	8,9
Poistot	19 260		19 260	12 360	64,2	31 076	-60,2

TOIMIELIN: VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KULTTUURITOIMI

Perustehtävä

Laissa kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kunnan kulttuuritoimi luo puitteet kunnassa tapahtuvalle kulttuuritoiminnalle yhdessä eri toimijatahojen kanssa, ensisijaisesti paikallisten yhdistysten kanssa.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Kulttuuritapahtumien toteuttaminen	Tapahtumien määrä ja osallistujamäärä	kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toteutuma 1

Toteumakauden aikana 1.5. - 31.8. järjestettiin 24 tapahtumaa, joihin osallistui 3.420 henkilöä. Kaikkiaan alkuvuoden aikana on järjestetty 31 tapahtumaa, joihin on osallistunut 4.196 henkilöä.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Yhteishankkeet kolmannen sektorin kanssa lisääntyvät	Työpanos kunnan ja kolmannen sektorin yhteishankkeissa, yhteistyöhankkeiden lukumäärä	kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö
2. Näyttelytoiminta	Näyttelytoiminta Fallesmannissa (kuukausittain vaihtuvat näyttelyt)	kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö
3. Seutukunnallinen yhteistyö	Säännölliset tapaamiset ja tiedottaminen	kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toteutuma 1

Vastikkeellisten avustusten kautta haetaan uutta toimintamuotoa kunnan ja yhdistysten väliseen yhteistyöhön.

Toteutuma 2

Pääkirjaston Fallesmannin näyttelyt:

Toukokuussa Kaisu Rissasen taiteen näyttely; esillä kirjoja, maalauksia, valokuvia ja kollaaseja

Kesäkuussa Pia Hinttulan sudenmorsian akvarelleja

Heinäkuussa Kesän ihanuutta kukin ja sanoin -näyttely, esillä Marja-Riitta Korhosen, Anne Lehdon ja Jenni Korhosen töitä, mm. puutauluja

Elokuussa Sirkka Ketolan ja Heljä Velinin taidenäyttely

Toteutuma 3

Seutukunnalliseen asiantuntijaryhmään on kutsuttu mukaan Hyvinkää vuoden 2011 alusta lähtien. Seutukunnallisia tapaamisia on järjestetty kaksi; Lopella ja Riihimäellä.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	2 700		2 700	3 102	114,9	2 029	52,9
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	72 680		72 680	51 115	70,3	53 282	-4,1
Toimintakate	-69 980		-69 980	-48 013	68,6	-51 253	-6,3
Poistot							

TOIMIELIN: VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LIIKUNTATOIMI

Perustehtävä

Edellytysten luominen kuntalaisten liikunnalle. Kehittää toimivia yhteistyöverkkoja sekä terveyttä edistävää liikuntaa huomioon ottaen kaikki ikäryhmät. Tehtäväalue sisältää määrärahat liikunta-toiminnalle, KKI-kampanjalle sekä liikuntasalitoiminnalle.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Kunnan järjestämien liikuntatapahtumien koordinointi	Liikuntapaikkojen, tapahtumien ja osallistujien määrä	kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö, liikunnanohjaaja

Toteutuma

Tarkastelujakson aikana järjestettiin vertaisohjaajille kuntosalin ohjauksen kurssi. Kurssin päätteeksi ohjaajille perustetaan kuntosaliryhmiä, joita he ohjaavat pareittain. Ryhmätoiminta käynnistyy syyskuussa. Yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen kanssa järjestettiin Loppifutis 2011 puulaakiturnausta (8 joukkuetta), kunnanmestaruusgolfkilpailut (25 osallistujaa) sekä beachvolleyn avoin kunnanmestaruusturnaus (10 joukkuetta).

Kesän aikana toteutettiin monipuolista ohjelmaa koululaisille yhteistyössä nuorisotoimen kanssa. Ohjelmassa oli alkeis- ja jatkoimamkoulut, 5 leiriä, 8 erilaista kerhoa sekä Ahvenanmaan polkupyöräretki. Uimakouluissa oli yhteensä 53, leireillä 111 ja kerhoissa 61 osallistujaa. Pyöräretkellä oli mukana 19 henkilöä.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Liikuntapaikkojen toiminta ja ulkoilureitit	<ul style="list-style-type: none"> – Liikuntasalien käyttötunnit/viikko – Käyttäjryhmät/viikko – Käyttäjien määrä/vuosi – Kuntosalikorttien määrä/vuosi – Selvitetään huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet yhdessä matkailuhankkeen kanssa 	liikunnanohjaaja
2. Yhteistyöverkostot / toiminta	<ul style="list-style-type: none"> – Liikuntapalvelujen ostojen määrä seuroilta – Koulujenväliset kisat/osallistujat – Massatapahtumat/osallistujat 	liikunnanohjaaja

Toteutuma 1

Kesällä liikuntasaleissa ei ollut vakituisia käyttövuoroja.

Kuntosalikortteja myytiin 1.5. - 31.8. seuraavasti (suluissa yhteensä vuosi 2011):

- 1 kk 47 kpl (100 kpl)
- 6 kk 24 kpl (57 kpl)
- 1 vuosi 9 kpl (21 kpl)

Reitistöjen huoltosopimukset ovat kunnossa lukuun ottamatta melontareittejä. Melontareittien huoltotyöt hoidetaan matkailuhankkeen kautta.

Toteutuma 2

Liikuntatoimi on ostanut seuroilta liikuntapalveluita seuraavasti:

- toimitsijapalvelut Loppifutis-jalkapalloturnaukset, FC Loppi
- toimitsijapalvelut kunnanmestaruusbeachvolley, LÄYLÄISTEN LUJA

Koulujenväliseen pesäpallopäivään osallistui 9 joukkuetta ja yhteensä 135 pelaajaa.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	30 600		30 600	22 084	72,2	26 589	-16,9
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	140 140		140 140	114 675	81,8	102 103	12,3
Toimintakate	-109 540		-109 540	-92 591	84,5	-75 514	22,6
Poistot	1 590		1 590	1 148	72,2	1 146	0,2

Talousarvion toteutuminen

Kesätoiminnoista aiheutuneet kulut näkyvät tässä osavuositarkastuksessa ja nostavat toteutusprosenttia.

Hankkeet

Kunta on mukana Suomen Ladun hallinnoimassa "Terveystta talviuinnista" -projektissa. Yhteistyötahona talviuintihankkeessa on Lopen Samoojat ry. Lopen kunnan maksuosuus projektissa on yhteensä 1.500 euroa. Summa jakaantuu vuosille 2011 ja 2012, kummallekin vuodelle 750 euroa.

TOIMIELIN: VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: NUORISOTOIMI

Perustehtävä

Nuorten tasa-arvoisten mahdollisuuksien kehittäminen sekä nuorten kasvun ja osallisuuden tukeminen. Nuorten syrjäytymiskehityksen ehkäisy varhaisella puuttumisella sekä korjaavalla toiminnalla. Tehtäväalue sisältää määrärahat kunnan nuorisotyöhön, iltapäiväkerhotoimintaan ja Räyskälän leirikeskukseen.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Sisällön kehittäminen nuorisotilatoimintaan	Kirjallinen toimintasuunnitelma	nuoriso-ohjaaja

Toteutuma

Nuorisotilatoiminta on keskitetty Kuntalaan. Nuorisotilalla järjestetystä avoimesta toiminnasta ovat vastanneet nuoriso-ohjaaja ja tuntiohjaaja. Suunnitellut teemaillat eivät toteutuneet.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Nuorisotoimen ja oppilashuollon yhteistyön kehittäminen	Yhteistyö casien määrä	sivistystoimenjohtaja, nuoriso-ohjaaja
2. Avustustoiminnan vastikkeellisuuden kehittäminen	Yhteistyö casien määrä	nuoriso-ohjaaja

Toteutuma 1

Nuorisotoimen ja oppilashuollon yhteistyöpalavereita ei ole ollut alkuvuoden aikana.

Toteutuma 2

Nuorisotiloilla on tarvittaessa ollut yhdistysten vapaaehtoisia valvojia. Launosten nuorisotilan valvonnasta on vastannut kyläyhdistys 1.1.2011 lähtien kunnan keskiviikkoiltaisain järjestämän kerhotoiminnan yhteydessä.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	23 750		23 750	14 715	62,0	11 684	25,9
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	108 130		108 130	72 567	67,1	68 794	5,5
Toimintakate	-84 380		-84 380	-57 852	68,6	-57 110	1,3
Poistot	1 510		1 510	1 006	66,6	1 438	-30,1

Hankkeet

Kunta on mukana Riihimäen kaupungin hallinnoimassa seutukunnallisessa Harppi-hankkeessa (2009-2011), jonka tarkoituksena on edistää nuorisotyön asemaa paikallisissa yhteistyöverkostoissa sekä lisätä kuntien välistä yhteistyötä.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TEKNINEN HALLINTO

Perustehtävä

Tekninen toimisto ja yksityistiet.

TALOUSARVIO 2011

Sitovat tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Toimenkuvat ajan tasalla	Kirjalliset tehtäväkuvat	tekninen johtaja
2. Pääsääntöisesti ei uusia lisä-investointeja suunnitelma-kaudelle 2011-2013	Investointitarpeet sopeutettu kunnan taloudellisiin resursseihin	tekninen johtaja

Toteutuma 1

Toimenkuvat ovat ajan tasalla, ne on läpikäyty kehittämiskeskustelujen yhteydessä ja tehty tarvittavat muutokset.

Toteutuma 2

Investointeja on toteutettu investointiohjelman mukaisesti. Suurimpana investointina on Läyliäinen-Maakylän vesihuoltotyö, jonka urakkalaskenta on käynnissä.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Esteettömyyskartoitus	Esteettömyyskartoituksen laadintaa jatketaan	tekninen johtaja
2. Täydennyskoulutustarvekartoitus	Kartoitus tehty	tekninen johtaja

Toteutuma 1

Valmistuu valtuustokauden aikana, pyritään toteuttamaan esim. insinööriyönä.

Toteutuma 2

Teknisen hallinnonalan henkilöstöä osallistuu "Kustannustietoinen johtaminen" -koulutusohjelmaan.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	900		900	470	52,3	751	-37,3
Valmistus omaan käyttöön	500		500			31	-100,0
Toimintakulut	183 750		183 750	146 257	79,6	168 460	-13,2
Toimintakate	-182 350		-182 350	-145 786	79,9	-167 679	-13,1
Poistot							

Talousarvion toteutuminen

Toimintakulujen korkea toteutumaprosentti johtuu siitä, että yksityistieavustukset on maksettu kootusti kesäkuussa.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TEKNISET PALVELUT

Perustehtävä

Sorakuopat.
Varastot: tarvikevarastot, halkovarasto, sahaus- ja lautavarasto.
Konekeskus: Kuorma-auto, traktorit, muut koneet ja kuljetusvälineet.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Säännölliset palaverit	Toteutuneet palaverit	tekninen johtaja
2. Mentorointi toimintatapana	Mentorointi toimintatapana käytössä	tekninen johtaja, rakennustarkastaja, ympäristöpäällikkö

Toteutuma 1

Toimistopalavereita on pidetty tarvittaessa vähintään kerran kuukaudessa.

Toteutuma 2

Mentorointi on lähes päivittäistä.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %	
		Muutokset					Yhteensä
Toimintatuotot	71 150		71 150	33 447	47,0	39 284	-14,9
Valmistus omaan käyttöön	2 400		2 400	2 025	84,4	2 504	-19,1
Toimintakulut	123 560		123 560	93 420	75,6	92 316	1,2
Toimintakate	-50 010		-50 010	-57 949	115,9	-50 528	14,7
Poistot	5 500		5 500	2 667	48,5	13 388	-80,1

Talousarvion toteutuminen

Toteutuu suunnitellusti.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: JÄTEHUOLTO

Perustehtävä

Sisältyy Jokiniemen maankaatopaikka, ongelmajätteiden käsittely, yleinen jätehuolto sekä ajoneuvojen siirto.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Tiedottaminen jätehuollosta	Ei roskaantumista	tekninen johtaja
2. Puhtaiden ylijäämämaiden vastaanotto	Maankaatopaikka pidetään lupaehtojen mukaisessa kunnossa	tekninen johtaja
3. Ongelmajätteiden ja SER-romun vastaanottaminen kunnan varikolla	Asiakastyytyväisyys	tekninen johtaja
4. Ongelma- ja SER-jätepisteen aukioloaikojen järjestäminen työaikajärjestelyin	Touko- ja kesäkuussa piste auki myös lauantaisin	tekninen johtaja

Toteutuma 1

Jätehuollosta on tiedotettu mm. Loppu tutuksi -julkaisussa, Ekokaari-lehdessä sekä paikallislehdissä.

Toteutuma 2

Vastaanottopisteenä toimii Jokiniemen entinen kaatopaikka, joka on lupaehtojen mukaisessa kunnossa. Syksyn aikana tullaan suorittamaan maankaatopaikan maisemointia.

Toteutuma 3

SER-pisteen käyttö on ollut vilkasta ja asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä sen olemassaoloon.

Toteutuma 4

Jätepistettä on pidetty auki myös touko- ja kesäkuussa, asiasta tiedotettu paikallislehdissä.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	54 870		54 870	55 115	100,4	54 925	0,3
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	48 730		48 730	10 554	21,7	10 044	5,1
Toimintakate	6 140		6 140	44 561	725,8	44 880	-0,7
Poistot	660		660	442	66,9	552	-20,0

Talousarvion toteutuminen

Toteutuu suunnitelman mukaisesti.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LIIKENNEVÄYLÄT

Perustehtävä

Haja-asutusalueen tiet.
Rakennuskaavatiet: kirkonkylä, Launonen, Läyliäinen.
Tievalaistus: kirkonkylä, Launonen, Läyliäinen, Jokiniemi, Vojakkala, Topeno, Pilpala.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Esteettömyyskartoitus	Esteettömyyskartoituksen laadinta aloitettu	tekninen johtaja

Toteutuma

Valmistuu valtuustokauden aikana, pyritään toteuttamaan esim. insinööriyönä.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	500		500	578	115,7	482	
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	194 800		194 800	155 519	79,8	151 326	2,8
Toimintakate	-194 300		-194 300	-154 941	79,7	-150 843	2,7
Poistot	353 930		353 930	232 829	65,8	264 992	-12,1

Talousarvion toteutuminen

Runsa lumisesta talvesta sekä mittavista routavaurioista johtuen kaavateiden kunnossapitoon varatut määrärahat eivät tule riittämään. Tekninen lautakunta arvioi lisämäärärahan tarpeen lokakuussa.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YLEISET ALUEET

Perustehtävä

Leikkialueet, urheilualueet, uimarannat/venerannat, puistot ja muut yleiset alueet, tori sekä matonpesupaikka.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Yleisten alueiden kunnossapidosta huolehtiminen	Kunnan yleisilme	Tekninen johtaja
2. Urheilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapito	Käyttäjätyytyväisyys	Tekninen johtaja
3. Leikkipaikkojen hoito	Turvalliset leikkivälineet	Tekninen johtaja

Toteutuma 1

Taajamien yleisilmeeseen on panostettu entistä enemmän. Syksyllä 2011 Lopen kirkonkylän risteysaluetta kunnostettiin maisemallisesti merkittävästi.

Toteutuma 2

Kesäliikuntapaikat ovat olleet vähäisessä käytössä lukuun ottamatta Launosten jalkapallokenttää, jossa on pelattu jalkapallon sarjapelejä.

Toteutuma 3

Leikkipaikkojen turvallisuustarkastukset on suoritettu.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot	9 600		9 600	105,1	8 046	25,4
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	199 210		199 210	76,5	145 521	4,7
Toimintakate	-189 610		-189 610	75,0	-137 476	3,5
Poistot	27 680		27 680	60,2	20 038	-16,8

Talousarvion toteutuminen

Toteutuu talousarvion mukaisesti.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RAKENNUKSET

Perustehtävä

Kiinteistöhoito.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Launosten koulun lämmitys-järjestelmän muutos	Muutos toteutettu	LVI-tekniikko
2. Vuotuisen kunnossapito-ohjelman toteuttaminen	Toteutetut kunnossapitotoimet/ investoinnit	LVI-tekniikko
3. Kiinteistöjen käyttöasteseelvitys	Kiinteistöjen käyttöasteseelvitys valmis	LVI-tekniikko

Toteutuma 1

Määrärahaa hankkeen toteutukseen ei ole.

Toteutuma 2

Kunnossapito-ohjelmaa on toteutettu ohjeellisesti. Panostettu rakennusautomaatioon ja kiinteistöjen energiatehokkuuteen, joilla saavutetaan kustannussäästöjä.

Toteutuma 3

Selvitys on kesken.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot	1 882 570		1 882 570	75,6	1 433 505	-0,7
Valmistus omaan käyttöön	35 000		35 000	17,7	33 878	-81,7
Toimintakulut	1 983 020		1 983 020	77,2	1 418 909	7,9
Toimintakate	-65 450		-65 450	156,2	48 473	-311,0
Poistot	82 590		82 590	67,3	49 678	11,9

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutuu suunnitellusti.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YRITYSTALO

Perustehtävä

Toimia yritystilana, joka tarjoaa Lopelle työpaikkoja.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Yritystalon toimivuus	Yrittäjätyytyväisyys	

Toteutuma

Yrittäjä on tyytyväinen tuotantotiloihin. Tarve suuremmalle varastointikentälle on tullut esille yrittäjän taholta. Varastointikentän rakentamisesta on tehty päätös, toteutus vielä syksyn aikana.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	57 850		57 850	39 707	68,6	48 265	-17,7
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	4 940		4 940	4 312	87,3	3 051	41,3
Toimintakate	52 910		52 910	35 395	66,9	45 214	-21,7
Rahoitus, netto	-8 400		-8 400				
Poistot	44 870		44 870	29 913	66,7	29 913	
Tilikauden tulos	-360		-360	5 482	-1 522,8	15 301	-64,2

Talousarvion toteutuminen

Launosten kouluun varattu suunnitteluraha on siirretty teknisen lautakunnan päätöksellä yritystalon pihalueen laajennukseen.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Perustehtävä

Vesilaitos: Kirkonkylä, Launonen, Läyliäinen, vesilaitoksen jakamattomat erät.
Viemärlaitos: Kirkonkylä, Launonen, Läyliäinen, viemärlaitoksen jakamattomat erät.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuhenkilö
1. Läyliäinen-Maakylä -vesihuoltohanke käynnistetään	Hanke käynnissä, valmis vuonna 2012	tekninen johtaja

Toteutuma

Hanke käynnistyy alkutalvesta, kohteelle on myönnetty vesihuoltoavustus. Kohteen urakkalaskenta on käynnissä.

Talous

	Talousarvio 2011			Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset	Yhteensä				
Toimintatuotot	836 040		836 040	435 232	52,1	393 162	10,7
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	490 820		490 820	266 958	54,4	284 431	-6,1
Toimintakate	345 220		345 220	198 645	57,5	108 731	82,7
Rahoitus, netto	-36 700		-36 700	28 467	-77,6	1 445	1 869,7
Poistot	307 830		307 830	198 645	64,5	210 308	-5,5
Tilikauden tulos	690		690	28 467	4 125,6	-100 131	-128,4

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutuu suunnitellusti.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: PALO- JA PELASTUSTOIMI

Perustehtävä

Öljyntorjunta, väestönsuojelu, Kanta-Hämeen Pelastuslaitos ja VPK:n hallinto.

TALOUSARVIO 2011

Toiminnalliset tavoitteet	Mittarit, joilla kuvataan onnistumista menestystekijöiden suhteen	Vastuuhenkilö
1. Huolehtia kuntalaisten turvallisuudesta	Yhteistyö aluepelastuslaitoksen kanssa sujuvaa	
2. Öljyntorjunnan jälkityöt	Ei ympäristövahinkoja	
3. Väestönsuojelutehtävien hoitaminen	Koulutus ja tiedotus kunnan organisaatiossa	

Toteutuma 1

Kanta-Hämeen aluepelastuslaitos vastaa pelastustoiminnasta yhteistyössä Lopen VPK:n kanssa.

Toteutuma 2

Alkuvuoden aikana ei ole tapahtunut teknisen toimen tietoon tulleita öljyvahinkoja.

Toteutuma 3

Alkuvuoden aikana ei ole ollut toimintaa.

Talous

	Talousarvio 2011		Toteutuma 31.8.2011	Käyttö %	Toteutuma 31.8.2010	Muutos +/- %
		Muutokset				
Toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	409 500		273 824	66,9	269 156	1,7
Toimintakate	-409 500		-273 824	66,9	-269 156	1,7
Poistot						

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutuu suunnitellusti, mutta aluepelastuslaitokselle maksettavan kuntaosuuden jatkuva kasvu huolestuttaa ja rasittaa teknisen lautakunnan talousarviota.

3. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIKOHDE	TA 2011 €	Toteutuma 31.8.2011	Selite
Kunnanhallitus			
Maa-alueet			
Menot	150 000	6 000	Maanhankinta kirkonkylässä.
Tulot	50 000	206 883	Maa-alueiden/tonttien myyntitulot.
Netto	-100 000	200 883	
Osakkeet ja osuudet			
Menot			
Tulot		65 062	Osakehuoneistojen myyntitulo.
Netto		65 062	
Ruokahuollon kalustohankinnat			
Menot	15 000		Hankinta toteutettu syyskuussa.
Tulot			
Netto	-15 000		
Kunnanhallitus yhteensä			
Menot	165 000	6 000	
Tulot	50 000	271 945	
Netto	-115 000	265 945	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2011 €	Toteutuma 31.8.2011	Selite
Kasvatus- ja sivistyslautakunta			
Koulutoimen koneet ja kalusto			
Menot	7 800	6 160	Yläkoulun tekstiilityön ompelukoneet ja saumuri on hankittu.
Tulot			
Netto	-7 800	-6 160	
Kirjaston atk-hankinnat			
Menot	11 000		Määräraha on varattu kirjaston tietokannan yhdistämiseksi Ratamo-kirjastojen tietokantaan. Toteutus kuluvan vuoden aikana.
Tulot			
Netto	-11 000		
Kasvatus- ja sivistyslautakunta yhteensä			
Menot	18 800	6 160	
Tulot			
Netto	-18 800	-6 160	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2011 € + muutos	Toteutuma 31.8.2011	Selite
Tekninen lautakunta			
Peruskorjaus- ja muutostyöt			
• Salmela	50 000		Sprinkleri-järjestelmä toteutetaan vuoden 2011 loppuun mennessä.
• Palvelukeskus Eedilä	58 000	25 517	Lämmönvaihdin hankittu ja asennettu kesällä. Samassa yhteydessä toteutettu rakennusautomaatio. Sadevesikourut uusitaan syksyllä 2011. Keittiön jäähdytyslaitteiston asennus käynnissä.
• Läyliäisten koulu	31 500	6 092	Vesijohdot on uusittu, kiinteistöautomaation asennus on käynnissä.
• Kunnantalo	20 000	7 226	Ovien lukitukset on toteutettu syyskuussa 2011.
• Pääkirjasto	10 000	9 366	Kiinteistöautomaatio on tehty.
• Koulurinne	35 000	33 766	Kaukolämpöinvestointi valmis.
Menot	204 500	81 966	
Tulot			
Netto	204 500	81 966	
Launosten koulun peruskorjaus			
Menot	20 000		Teknisen lautakunnan päätöksellä 29.9.2011 määräraha siirretty Yritystalon piha-alueen laajennukseen.
Tulot			
Netto	20 000		
Liikenneväylät			
<u>Kaavateiden rakentaminen</u>			
• Kirkonkylä	52 000	42 667	Kauppaticien päällystystyöt tehty. Kyyniönlahdentien kevytliikenneväylän työt kesken.
• Lopen liittymä kt 54	20 000	15 000	Risteysalueen ilmeen kohentaminen valmis.
Varaus	20 000		
Menot	92 000	57 667	
Tulot			
Netto	92 000	57 667	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2011 € + muutos	Toteutuma 31.8.2011	Selite	
Vesijohtoverkosto				
• Maakylä				
Menot	175 000		Maakylän vesihuoltolinjan urakkalaskenta käynnissä. Palautus 19.10.2011 mennessä.	
Tulot	50 000			
Netto	125 000			
• Varaus	30 000			
Menot	205 000			
Tulot	50 000			
Netto	155 000			
Viemäriverkosto				
• Läyliäinen	100 000	49 696		Läyliäisten viemärisaneeraus on pääosin tehty.
• Maakylä				
Menot	175 000	165	Maakylän vesihuoltolinjan urakkalaskenta on käynnissä, palautus 19.10.2011 mennessä.	
Tulot	50 000			
Netto	125 000			
• Haja-asutusalue	150 000	2 560		
• Varaus	30 000			
Menot	455 000	52 421		
Tulot	50 000			
Netto	405 000	52 421		
Vesi- ja viemärlaitos				
Menot	660 000	52 421		
Tulot	100 000			
Netto	560 000	52 421		
Teknisen toimen koneet ja kalusto				
Menot	30 000	30 300	Kiinteistöhoitokone hankittu tammikuussa 2011.	
Tulot				
Netto	30 000	30 300		
Teknisen toimen atk-hankinnat				
Menot	12 000	6 925	Karttaohjelman päivitys toteutettu syyskuussa 2011.	
Tulot				
Netto	12 000	6 925		
Tekninen lautakunta yhteensä				
Menot	1 018 500	229 279		
Tulot	100 000			
Netto	918 500	229 279		

INVESTOINTIKOHDE	TA 2011 € + muutos	Toteutuma 31.8.2011	
Investoinnit yhteensä			
(kunta + vesilaitos)			
Menot	1 202 300	241 439	
Tulot	150 000	271 945	
Netto	-1 052 300	30 507	

KUNTA + VESILAITOS + YRITYSTALOTULOSLASKELMA YHTEENSÄ

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2011 - 31.08.2011

	Tilivuosi 2011	Ed.vuosi 2010	Muutos %
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT/TULOT			
MYYNTITUOTOT	2.769.946,19	3.873.049,41	-28,5
MAKSUTUOTOT	1.388.608,46	1.443.819,68	-3,8
TUET JA AVUSTUKSET	294.921,34	280.651,39	5,1
VUOKRATUOTOT	516.270,95	504.836,48	2,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	92.584,41	193.194,09	-52,1
TOIMINTATUOTOT/TULOT	5.062.331,35	6.295.551,05	-19,6
VALMISTUS OMAN KÄYTTÖÖN	8.229,50	36.851,50	-77,7
TOIMINTAKULUT/MENOT			
HENKILÖSTÖKULUT			
PALKAT JA PALKKIOT	-8.764.263,71	-9.240.201,72	-5,2
HENKILÖSIVUKULUT			
ELÄKEKULUT	-2.034.859,20	-2.120.482,87	-4,0
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-486.715,90	-510.474,20	-4,7
HENKILÖSIVUKULUT	-2.521.575,10	-2.630.957,07	-4,2
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	122.255,71	112.894,32	8,3
HENKILÖSTÖKULUT	-11.163.583,10	-11.758.264,47	-5,1
PALVELUJEN OSTOT			
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-10.239.545,66	-10.506.101,88	-2,5
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-4.700.664,49	-4.659.320,77	0,9
PALVELUJEN OSTOT	-14.940.210,15	-15.165.422,65	-1,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT			
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-1.240.048,18	-1.120.871,48	10,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1.240.048,18	-1.120.871,48	10,6
AVUSTUKSET	-1.212.356,66	-1.253.989,43	-3,3
VUOKRAT	-337.278,91	-278.855,93	21,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-105.359,28	-60.541,08	74,0
TOIMINTAKULUT/MENOT	-28.998.836,28	-29.637.945,04	-2,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-23.928.275,43	-23.305.542,49	2,7
VEROTULOT	16.524.424,96	15.944.739,33	3,6
VALTIONOSUUDET	9.823.929,00	9.500.256,00	3,4
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT			
KORKOTUOTOT	24.133,61	19.368,38	24,6
MUUT RAHOITUSTUOTOT	30.176,04	13.533,51	123,0
KORKOKULUT	-235.891,94	-215.778,11	9,3
MUUT RAHOITUSKULUT	-308,54	-12.002,26	-97,4
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-181.890,83	-194.878,48	-6,7
VUOSIKATE	2.238.187,70	1.944.574,36	15,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-926.314,93	-901.551,32	2,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-926.314,93	-901.551,32	2,7
TILIKAUDEN TULOS	1.311.872,77	1.043.023,04	25,8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1.311.872,77	1.043.023,04	25,8

26.09.2011

Kunnan + taseyksiköiden toteutumat yht.verrattuna talousarvioon01.01.2011 - 31.08.2011

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

	TA 2011	Muutokset 2011	Yht.Ta+ muutokset	Toteutuma Kunta	Toteutuma Vesilaitos	Toteutuma Yritystalo	Tot.yht.	Poikkeama	Käyttö %
TULOSLASKELMA									
TOIMINTATUOTOT/TULOT									
MYYNTITUOTOT	4.193.770		4.193.770	2.338.022,88	431.923,31		2.769.946,19	1.423.823,81	66,0
MAKSUTUOTOT	2.087.450		2.087.450	1.388.608,46			1.388.608,46	698.841,54	66,5
TUET JA AVUSTUKSET	505.530		505.530	294.921,34			294.921,34	210.608,66	58,3
VUOKRATUOTOT	767.390		767.390	473.255,27	3.308,64	39.707,04	516.270,95	251.119,05	67,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	455.880		455.880	92.584,41			92.584,41	363.295,59	20,3
TOIMINTATUOTOT/TULOT	8.010.020		8.010.020	4.587.392,36	435.231,95	39.707,04	5.062.331,35	2.947.688,65	63,2
VALMISTUS OMAN KÄYTTÖÖN	40.900		40.900	8.229,50			8.229,50	32.670,50	20,1
TOIMINTAKULUT/MENOT									
HENKILÖSTÖKULUT									
PALKAT JA PALKKIOT	-12.718.570	-26.000	-12.744.570	-8.691.882,93	-72.380,78		-8.764.263,71	-3.980.306,29	68,8
HENKILÖSIVUKULUT									
ELÄKEKULUT	-3.104.310	-4.000	-3.108.310	-2.019.924,31	-14.934,89		-2.034.859,20	-1.073.450,80	65,5
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-715.080	-1.000	-716.080	-482.820,48	-3.895,42		-486.715,90	-229.364,10	68,0
HENKILÖSIVUKULUT	-3.819.390	-5.000	-3.824.390	-2.502.744,79	-18.830,31		-2.521.575,10	-1.302.814,90	65,9
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	89.000		89.000	122.255,71			122.255,71	-33.255,71	137,4
HENKILÖSTÖKULUT	-16.448.960	-31.000	-16.479.960	-11.072.372,01	-91.211,09		-11.163.583,10	-5.316.376,90	67,7
PALVELUJEN OSTOT									
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-15.507.740		-15.507.740	-10.239.545,66			-10.239.545,66	-5.268.194,34	66,0
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-7.117.270		-7.117.270	-4.575.449,45	-120.954,29	-4.260,75	-4.700.664,49	-2.416.605,51	66,0
PALVELUJEN OSTOT	-22.625.010		-22.625.010	-14.814.995,11	-120.954,29	-4.260,75	-14.940.210,15	-7.684.799,85	66,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT									
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-1.869.670		-1.869.670	-1.186.426,43	-53.570,69	-51,06	-1.240.048,18	-629.621,82	66,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1.869.670		-1.869.670	-1.186.426,43	-53.570,69	-51,06	-1.240.048,18	-629.621,82	66,3
AVUSTUKSET	-2.043.620		-2.043.620	-1.212.356,66			-1.212.356,66	-831.263,34	59,3
VUOKRAT	-469.230		-469.230	-337.149,47	-129,44		-337.278,91	-131.951,09	71,9
MUUT TOIMINTAKULUT	-97.840		-97.840	-104.266,83	-1.092,45		-105.359,28	7.519,28	107,7
TOIMINTAKULUT/MENOT	-43.554.330	-31.000	-43.585.330	-28.727.566,51	-266.957,96	-4.311,81	-28.998.836,28	-14.586.493,72	66,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-35.503.410	-31.000	-35.534.410	-24.131.944,65	168.273,99	35.395,23	-23.928.275,43	-11.606.134,57	67,3

26.09.2011

Kunnan + taseyksiköiden toteutumat yht.
 verrattuna talousarvioon
 01.01.2011 - 31.08.2011

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

	TA 2011	Muutokset 2011	Yht.Ta+ muutokset	Toteutuma Kunta	Toteutuma Vesilaitos	Toteutuma Yritystalo	Tot.yht.	Poikkeama	Käyttö %
VEROTULOT	23.409.000		23.409.000	16.524.424,96			16.524.424,96	6.884.575,04	70,6
VALTIONOSUUDET	14.611.700		14.611.700	9.823.929,00			9.823.929,00	4.787.771,00	67,2
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT									
KORKOTUOTOT	99.600		99.600	24.133,61			24.133,61	75.466,39	24,2
MUUT RAHOITUSTUOTOT	10.000		10.000	28.272,03	1.904,01		30.176,04	-20.176,04	301,8
KORKOKULUT	-575.600		-575.600	-235.891,94			-235.891,94	-339.708,06	41,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-10.500		-10.500	-308,63	0,09		-308,54	-10.191,46	2,9
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-476.500		-476.500	-183.794,93	1.904,10		-181.890,83	-294.609,17	38,2
VUOSIKATE	2.040.790	-31.000	2.009.790	2.032.614,38	170.178,09	35.395,23	2.238.187,70	-228.397,70	111,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET									
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1.409.230		-1.409.230	-697.756,93	-198.644,96	-29.913,04	-926.314,93	-482.915,07	65,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1.409.230		-1.409.230	-697.756,93	-198.644,96	-29.913,04	-926.314,93	-482.915,07	65,7
TILIKAUDEN TULOS	631.560	-31.000	600.560	1.334.857,45	-28.466,87	5.482,19	1.311.872,77	-711.312,77	218,4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	631.560	-31.000	600.560	1.334.857,45	-28.466,87	5.482,19	1.311.872,77	-711.312,77	218,4